

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Nowy Dwór
Mazowiecki**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Nowy Dwór Mazowiecki w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	17
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	17
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	19
III. Analiza świadczonych usług społecznych	21
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki	26
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	26
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	28
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Nowy Dwór Mazowiecki	52
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	52
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	54
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	55

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	58
V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	60
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	61
Spis tabel	63
Spis wykresów	64

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI – wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

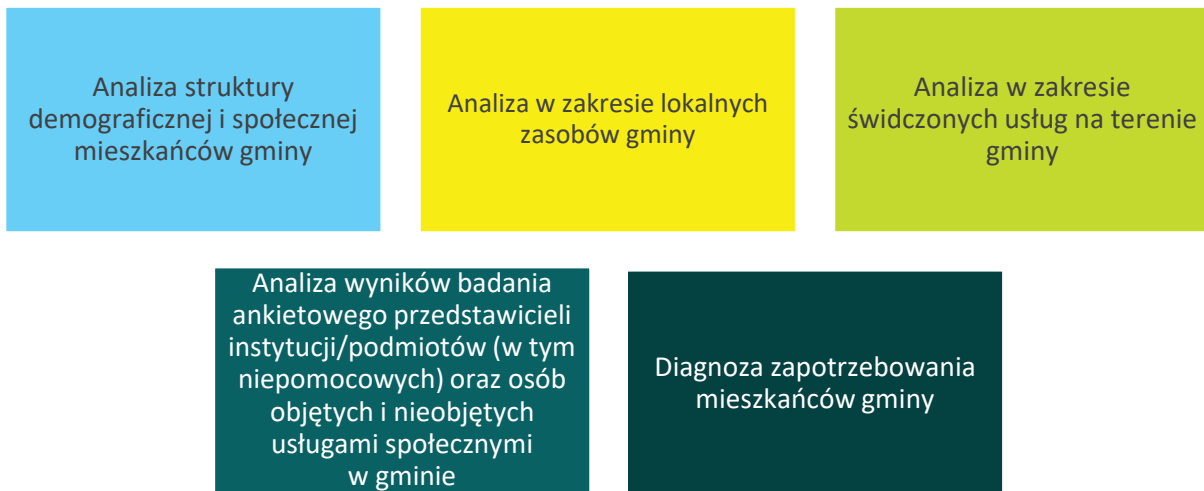
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy miejskiej Nowy Dwór Mazowiecki w powiecie nowodworskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Nowy Dwór Mazowiecki oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Nowy Dwór Mazowiecki zamieszkiwało na koniec 2023 roku 28 548 osób z czego 14 884 to kobiety a 13 664 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności: 5 299 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 16 634 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym, 6 615 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym. Struktura demograficzna świadczy o procesie starzenia się społeczeństwa.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i niższe od średniej wojewódzkiej. Natomiast liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jest równa lub przewyższa wskaźniki dla powiatu i województwa. Świadczy to o potencjale rozwoju ekonomicznego gminy.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy w maju 2024 r. było zarejestrowanych 87 organizacji pozarządowych.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: ośrodek sportu i rekreacji, 2 biblioteki publiczne, ośrodek kultury, 5 placówek służby zdrowia.

W gminie Nowy Dwór Mazowiecki zlokalizowane są następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): ośrodek pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ośrodek interwencji kryzysowej, warsztat terapii zajęciowej, 2 środowiskowe ogniska wychowawcze, dzienny dom pobytu, 2 Kluby seniora w tym Klub senior+, uniwersytet trzeciego wieku.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 376 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 157 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 r. należy wymienić następujące: długotrwałą lub ciężką chorobę (295 rodzin), niepełnosprawność (211 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (192 rodzin), ubóstwo (169 rodzin), bezrobocie (127 rodzin).

W 2023 roku w gminie Nowy Dwór Mazowiecki przeprowadzono 514 wywiadów środowiskowych, które objęły 513 rodzin, liczących łącznie 842 osoby. Praca socjalna została skierowana do 248 rodzin, w których znajdowało się łącznie 418 osób. W tym samym roku zawarto 74 kontrakty socjalne, które objęły łącznie 104 osoby.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 6 615, co stanowiło 23,17% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 106 rodzin spośród osób starszych z czego 85 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 131 członków tych rodzin, co stanowi 0,46% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Nowy Dwór Mazowiecki usługi opiekuńcze świadczone dla 57 osób na łączną kwotę 444 737 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wspierające osoby starsze i są to: 2 Kluby seniora w tym Klub senior+, uniwersytet trzeciego wieku, dzienny dom pobytu.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nowy Dwór Mazowiecki dobrze wspiera osoby starsze (40% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki osobom starszym są niewystarczające. (40% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest trudne (30% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Nowy Dwór Mazowiecki z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- całodobowe stacjonarne ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Nowy Dwór Mazowiecki zamieszkiwało 3 671 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 211 rodzin zamieszkujących gminę Nowy Dwór Mazowiecki, w których żyło łącznie 281 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności udzielono zasiłek okresowy na kwotę 1 164 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej i asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nowy Dwór Mazowiecki dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (27% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (26% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- pomocy profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)

- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne
- dzienne ośrodki wsparcia.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 22 rodzinom, obejmującym 23 osoby, co stanowi 0,08% populacji.

Wśród ankietowanych mieszkańców opinia na temat jakości wsparcia osób w kryzysie bezdomności przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że źle wspiera (32% ankietowanych) niż dobrze (20% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia usług społecznych mają przeciwne zdanie (24% dobrze wspiera a 22% źle wspiera).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki są niewystarczające (38% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- noclegowni, ogrzewalni
- schroniska dla osób bezdomnych
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie, ogrzewalnie

- schroniska dla osób bezdomnych
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- punkty pomocy doraźnej (m.in. jadłodajnie, punkty wydawania żywności i odzieży, łaźnie, punkty poradnictwa).

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Nowy Dwór Mazowiecki wskazuje, że w 2023 roku 295 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 25 rodzin, w których funkcjonowało 31 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła – 155 000 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi – 1 419 163 złotych. W 2023 roku przyznano 5 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 6 792 zł.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Nowy Dwór Mazowiecki nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2023 r. świadczeniem tym było objęte 17 osób, co stanowiło koszt 126 134 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego: prowadzony przez organizację pozarządową środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z 40 miejscami, warsztat terapii zajęciowej.

Opinia o jakości wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że dobrze wspiera (30% ankietowanych) niż źle wspiera (20% ankietowanych), mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych są przeciwnego zdania (33% źle wspiera a 23% dobrze wspiera).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest trudne (43% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Nowy Dwór Mazowiecki, zamieszkiwało 5 299 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 18,56% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 19,06% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 321 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 39 i stanowiły 43,82% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 28 i stanowiły 31,46% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 16 i stanowiły 17,98% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 5 i stanowiły 5,62% wszystkich rodzin, rodzina z 5 dziećmi była 1 i stanowiła 1,12% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 40 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 119 osób.

W 2023 r. w gminie Nowy Dwór Mazowiecki świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 97 dzieci co stanowiło koszt 70 215 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 19 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 998 088 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 9 515 376 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 3 rodzinom, w których było 5 osób.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi w postaci 2 środowiskowych ognisk wychowawczych, ośrodka interwencji kryzysowej prowadzonego przez powiat.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nowy Dwór Mazowiecki dobrze wspiera rodziny z dziećmi (40% beneficjenci usług społecznych, 47% niekorzystający z nich).

Opinia o wystarczalności usług oferowanych przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki rodzinom z dziećmi jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej uważają, że są niewystarczające (35% ankietowanych) niż wystarczające (33% ankietowanych), natomiast

mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych są przeciwnego zdania (33% ankietowanych uważa, że są wystarczające, zaś 17% za niewystarczające).

Opinia uczestników procesu badawczego na temat dostępności usług dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że są trudnodostępne (34% ankietowanych) niż łatwo dostępne (30% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający z takich usług częściej mają przeciwne zdanie i przyznają, że są łatwo dostępne (28% ankietowanych) niż trudnodostępne (24% ankietowanych).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Dwóch z pięciu przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji a trzech z pięciu rozumie jej definicję.

Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie bezdomności, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Nowy Dwór Mazowiecki to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych, brak wystarczających zasobów

w zakresie infrastruktury oraz specyfika grupy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) –raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – niegotowe.

Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji w gminie Nowy Dwór Mazowiecki słyszało o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych. Jeden z pięciu przedstawicieli instytucji przyznał, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY **Nowy Dwór Mazowiecki** W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki wyniosła 28 548 osób. Przyrost naturalny w gminie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -54 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne jest dodatnie i wynosi 34 osoby. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 52,14% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	28 548	13 261	11 658
Gęstość zaludnienia	1 012,3	2 33,20	234,9
Przyrost naturalny	-54	-42	-30
Saldo migracji	34	25	31
Kobiety na 100 mężczyzn	109	103	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	5 299, 18,56%	2 529, 19,05%	2 341, 19,79%
w tym K	2 495	1 207	1 139
w tym M	2 804	1 322	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	16 634, 58,27%	7 698, 57,77%	6 753, 58,08%
w tym K	7 976	3 599	3 589
w tym M	8 658	4 099	3 164
Liczba i % osób 65+	6 615, 23,17%	3 033, 23,18%	2 564, 22,13%
w tym K	4 413	1 967	1 672
w tym M	2 202	1 066	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Struktura ludności gminy Nowy Dwór Mazowiecki wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 40 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 72 osób nieprodukcyjnych na 100 osób produkcyjnych

- wartość 125 osób poprodukcyjnych na 100 osób przedprodukcyjnych
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 31,10%,
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 23,17%, w tym dla kobiet 15,46%, a dla mężczyzn 7,71%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	6 410,45 zł	8 026,37 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	3 938,19 zł	4 007,43 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	131	125,5	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższa wskaźniki dla powiatu i województwa. Świadczy to o potencjale rozwoju ekonomicznego gminy.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	87	43,5	38
NGO/ 1000 mieszk.	3,05	3,49	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowe	54,20%	59,86%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarne	77,35%	75,64%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO są one niższe od średniej w powiecie i województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika dla wyborów samorządowych jest niższa od średniej dla powiatu i województwa, natomiast wartość wskaźnika dla wyborów parlamentarnych jest wyższa od średniej dla powiatu i województwa.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Nowy Dwór Mazowiecki funkcjonuje jedna jednostka organizacyjna pomocy społecznej tj. ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Partyzantów 7, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Urząd Gminy	36	20 158 447 z	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewnia on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	87
Koła Gospodyń Wiejskich	0
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Nowy Dwór Mazowiecki funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 87. Na terenie gminy funkcjonuje również warsztat terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	23
Kultura	6
Edukacja	8
Zdrowie	5
Pomoc społeczna	3
Bezpieczeństwo	4
Rozwój lokalny	10
Ekologia	1
Demokracja	2
Wsparcie organizacji pozarządowych	0
Rynek pracy	1
Działalność międzynarodowa	0
Nauka i technika	0

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Branżowe	2
Religia	0
Suma	65

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-nowy-dwor-mazowiecki-141401?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 87 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 65 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale), W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy są te o charakterze sportowym, rozwoju społeczności lokalnych oraz edukacyjnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Nowodworski Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Sportowa 66, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Gmina Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży.
Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna	ul. Paderewskiego 22, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Gmina Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Nowodworski Ośrodek Kultury	ul. Paderewskiego 1a, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Gmina Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Nowodworskie Centrum Medyczne w Nowym Dworze Mazowieckim	ul. Paderewskiego 7, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Gmina Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Nowodworskie Centrum Medyczne w Nowym Dworze Mazowieckim	ul. Mieszka I 28, 05-102 Nowy Dwór Mazowiecki	Gmina Nowy Dwór Mazowiecki	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
"Centrummed" S.C.	ul. Bohaterów Modlina 28, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Na Osiedlu	ul. Rtm. Witolda Pileckiego 15, 05-101 Nowy Dwór Mazowiecki	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne
Przychodnia "Gamed" Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Wybickiego 14, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Nowy Dwór Mazowiecki. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://www.nowydwormaz.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji, wspierając rozwój społeczności lokalnej. W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: ośrodek sportu i rekreacji, miejska i powiatowa biblioteka publiczna, miejski ośrodek kultury, 5 placówek służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	464	265	265
- świadczenia pieniężne	376	172,83	154
- świadczenia niepieniężne	157	114	131
Liczba rodzin	467	257	260
Liczba osób w rodzinach	747	496	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Nowy Dwór Mazowiecki (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	14,86%	28,86%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	55,98%	47,67%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	29,15%	23,46%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	50,39%	51,34%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	49,61%	48,66%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Nowy Dwór Mazowiecki (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie

skorzystało 376 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 157 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	169	242	36,19%	0,85%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	22	23	4,71%	0,08%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	54	2,36%	0,19%
- w tym wielodzietność	10	51	2,14%	0,18%
Bezrobocie	127	278	27,19%	0,97%
Niepełnosprawność	211	281	45,18%	0,98%
Długotrwała lub ciężka choroba	295	417	63,17%	1,46%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	192	370	41,11%	1,3%
- w tym rodziny niepełne	36	113	7,71%	0,4%
- w tym rodziny wielodzietne	14	69	3%	0,24%
Przemoc domowa	2	6	0,43%	0,02%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1	6	0,21%	0,02%
Alkoholizm	25	31	5,35%	0,11%
Narkomania	2	2	0,43%	0,01%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	11	1,28%	0,04%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	1	2	0,21%	0,01%
Sytuacja kryzysowa	2	5	0,43%	0,02%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w Gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę dotyczyła 295 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 211 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 192 rodzin, w tym 36 rodzin niepełnych oraz 14 rodzin wielodzietnych
- ubóstwo dotknęło 169 rodzin
- bezrobocie dotknęło 127 rodzin
- alkoholizm wystąpił u 25 rodzin
- bezdomność dotknęła 22 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa wystąpiła u 11 rodzin w tym wielodzietność dotyczyła 10 rodzin
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego dotknęła 6 rodzin
- narkomania wystąpiła u 2 rodzin
- przemoc domowa wystąpiła u 2 rodzin
- sytuacja kryzysowa dotknęła 2 rodziny
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi dotyczyła 1 rodziny
- zdarzenia losowe dotknęły 1 rodzinę
- sieroctwo, klęska żywiołowa i trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 161 osobom na łączną kwotę 1 007 021 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymały 144 osoby na sumę 911 777 zł.
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 18 osobom na kwotę 95 244 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 47 osobom na łączną kwotę 99 757 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 37 zasiłków o wartości 82 170 zł.
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 5 zasiłków na łączną kwotę 6 792 zł.
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 1 zasiłek na sumę 1 164 zł.

W 2023 roku gmina Nowy Dwór Mazowiecki udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymała 1 osoba, na co przeznaczono łącznie 1 500 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 6 świadczeń o łącznej wartości 20 960 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 320 osobom na łączną kwotę 281 923 zł.

Gmina Nowy Dwór Mazowiecki posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 22 402 555 zł w tym w budżecie OPS 20 158 447 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Nowy Dwór Mazowiecki dysponowała 811 mieszkaniami komunalnymi w tym 94 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 340 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 10 osób. Odnotowano 3 wyroki eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego.

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom pomocy społecznej prowadzone przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają umieszczenia w takiej placówce są kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 25 a gmina poniosła koszty w wysokości 1 168 692 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Nowy Dwór Mazowiecki przeprowadzono 514 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 513 rodzin, liczących łącznie 842 osoby. Praca socjalna została skierowana do 248 rodzin, w których znajdowało się łącznie 418 osób. W tym samym roku zawarto 74 kontrakty socjalne, które objęły łącznie 104 osoby.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 6 615, co stanowiło 23,17% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 106 rodzin spośród osób starszych z czego 85 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 131 członków tych rodzin, co stanowi 0,46% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Nowy Dwór Mazowiecki usługi opiekuńcze świadczone dla 57 osób na łączną kwotę 444 737 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wspierające osoby starsze i są to: 2 Kluby seniora w tym Klub senior+, uniwersytet trzeciego wieku, dzienny dom pobytu.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Nowy Dwór Mazowiecki zamieszkiwało 3 671 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 211 rodzin zamieszkujących gminę Nowy Dwór Mazowiecki, w których żyło łącznie 281 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłek okresowy dla 1 osoby w kwocie 1 164 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 22 rodzinom, obejmującym 23 osoby, co stanowi 0,08% populacji.

Gmina udzieliła 12 świadczeń schronienia na łączną kwotę 84 217 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Nowy Dwór Mazowiecki wskazuje, że w 2023 roku 295 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 25 rodzin, w których funkcjonowało 31 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 155 000 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 1 419 163 złotych. W 2023 roku przyznano 5 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 6 792 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego: prowadzony przez organizację pozarządową środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z 40 miejscami, warsztat terapii zajęciowej. Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2023 r. świadczeniem tym było objęte 17 osób, co stanowiło łączny koszt 126 134 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Nowy Dwór Mazowiecki, zamieszkiwało 5 299 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 18,56% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 19,06% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 321 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 39 i stanowiły 43,82% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 28 i stanowiły 31,46% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 16 i stanowiły 17,98% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 5 i stanowiły 5,62% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi była 1 i stanowiła 1,12% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 40 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 119 osób.

W 2023 r. w gminie Nowy Dwór Mazowiecki świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 97 dzieci co stanowiło koszt 70 215 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 19 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 998 088 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 9 515 376 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 3 rodzinom, w których było 5 osób.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi w postaci 2 środowiskowych ognisk wychowawczych, ośrodka interwencji kryzysowej prowadzonego przez powiat..

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY NOWY DWÓR MAZOWIECKI

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych . W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki wyniosła 150 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

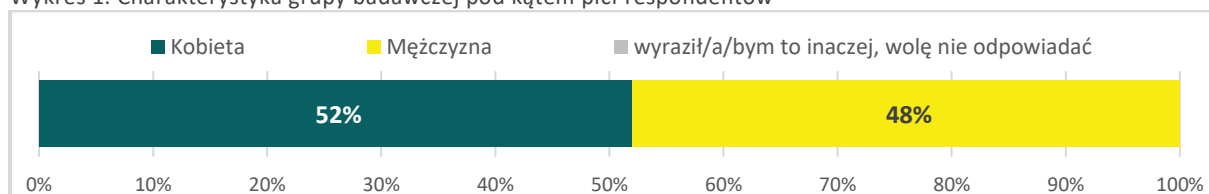
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów . Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

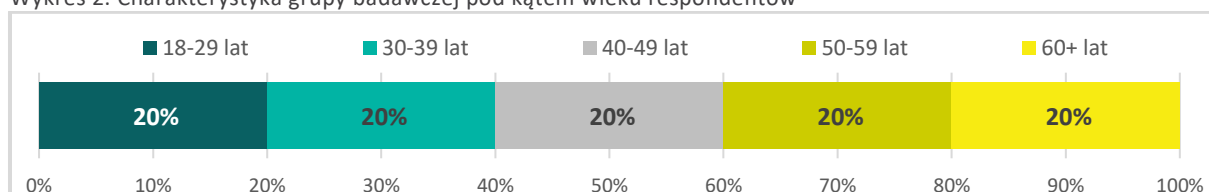
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 52% badanych).

Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

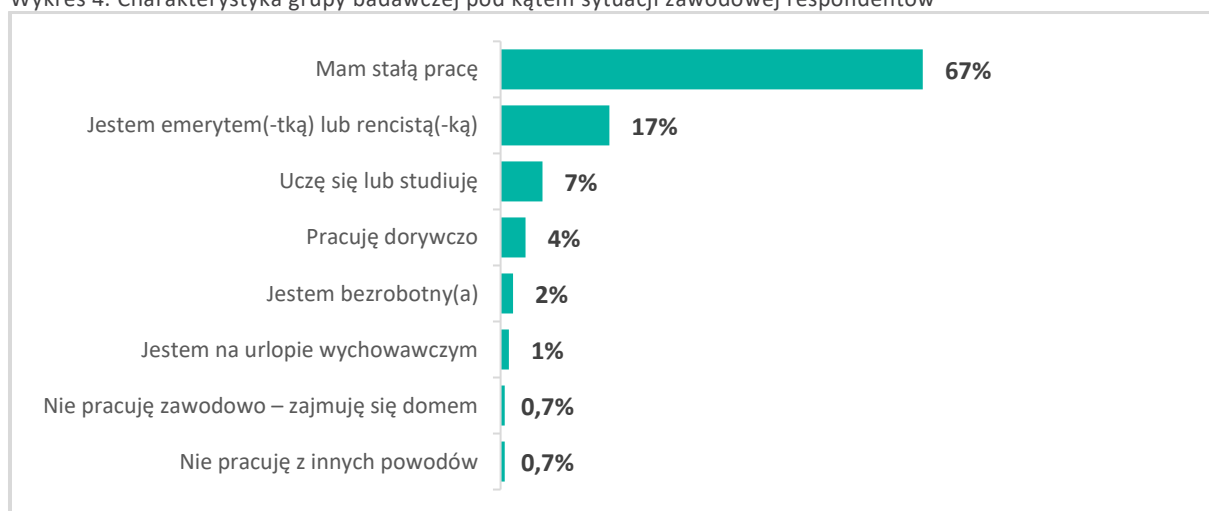
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (31% badanych) i średnim (46% badanych).

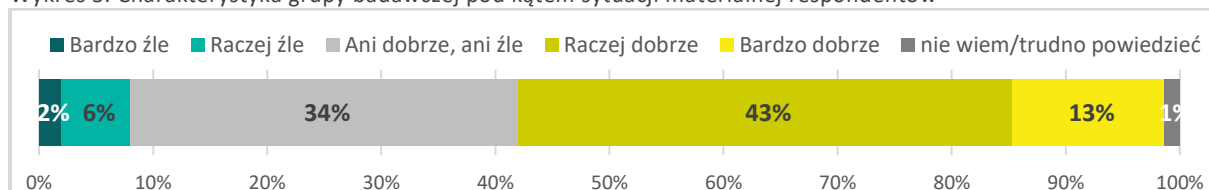
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (67% badanych).

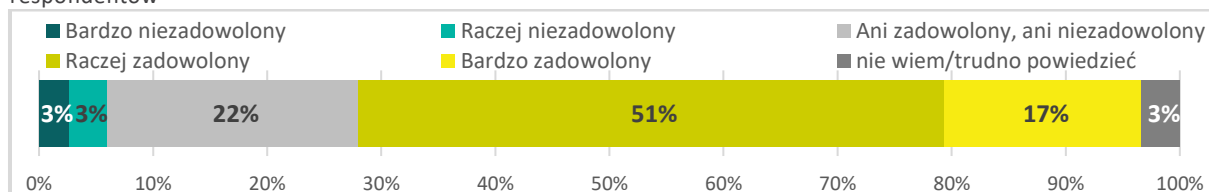
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (43% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (34% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

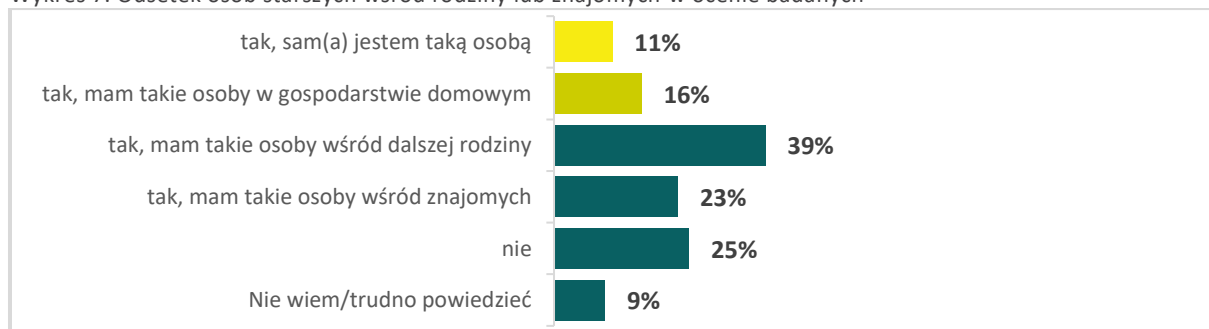
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (51% badanych) oraz bardzo zadowoleni (17% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

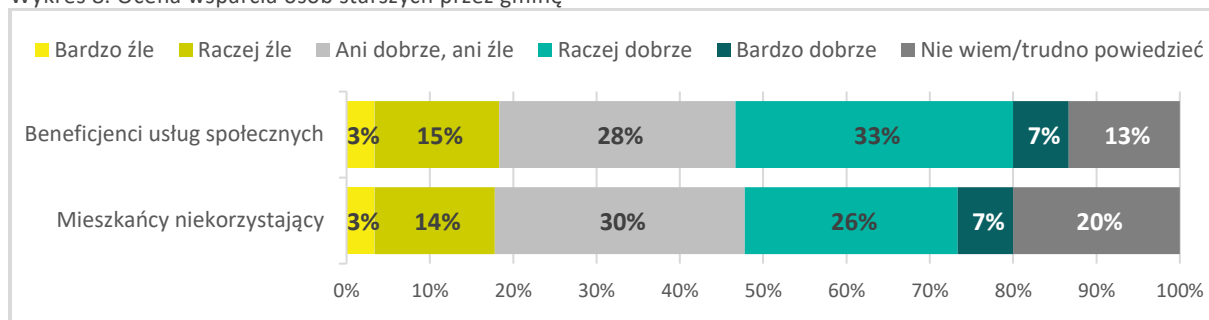
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki 11% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 16% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 39% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 23% wśród znajomych.

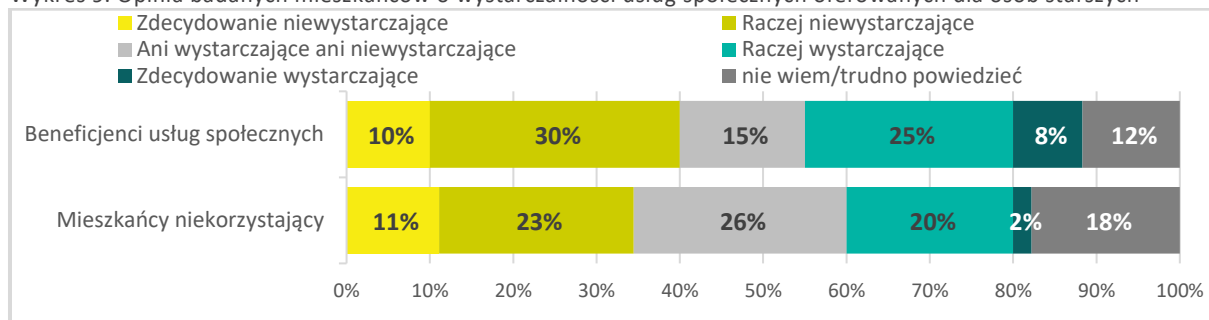
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nowy Dwór Mazowiecki dobrze wspiera osoby starsze (40% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

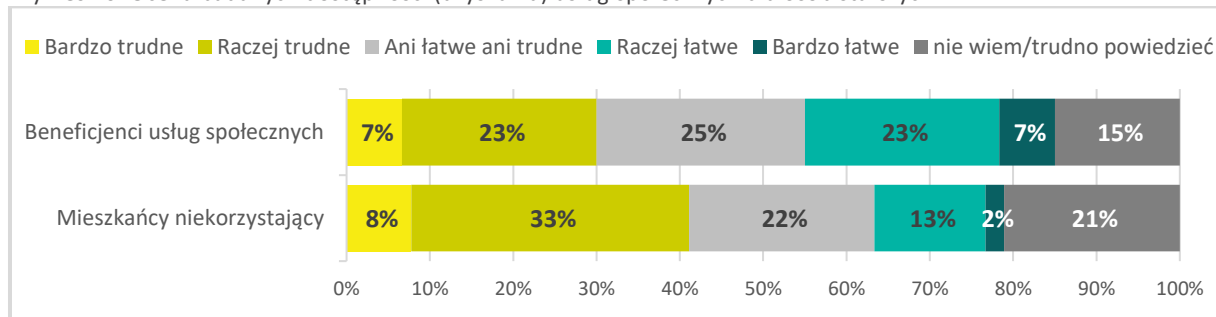
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki osobom starszym są niewystarczające. (40% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

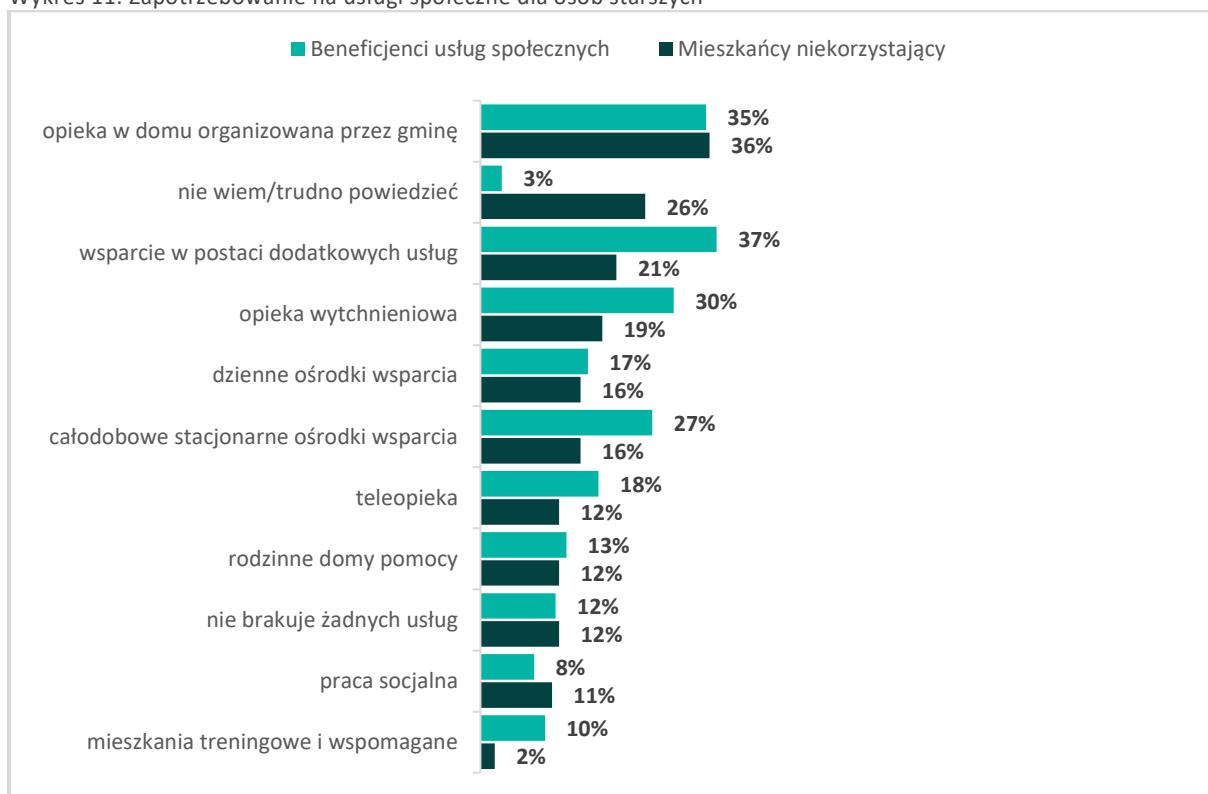
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest trudne (30% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

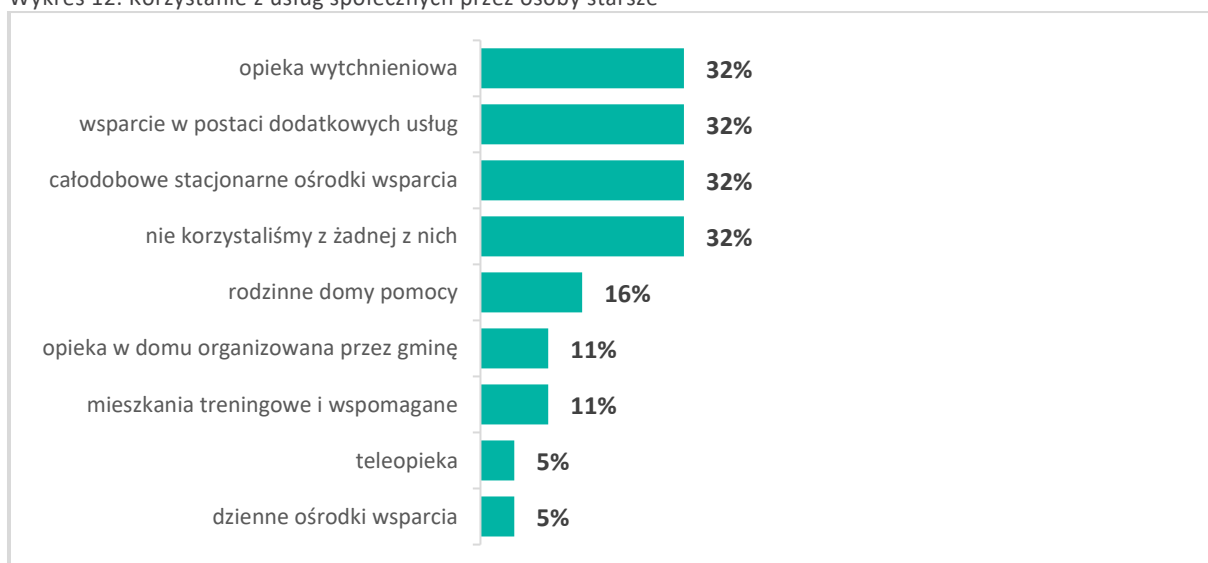

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

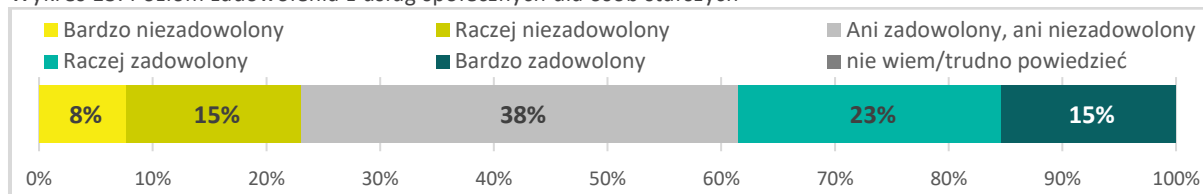

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Nowy Dwór Mazowiecki z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia.

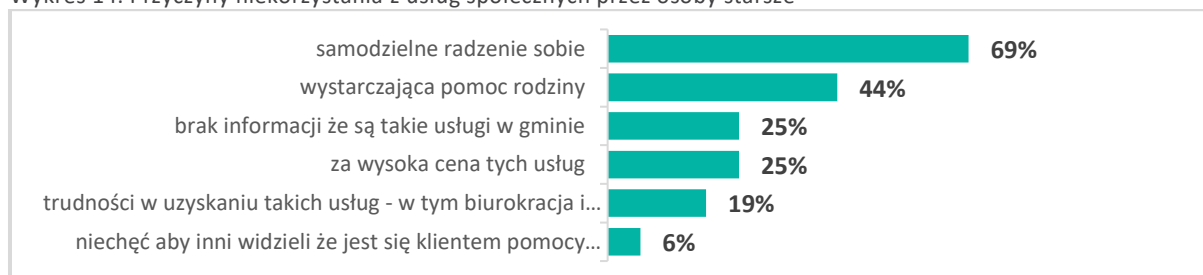
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Nowy Dwór Mazowiecki korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (38% zadowolonych do 23% niezadowolonych).

Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (69% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (44% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

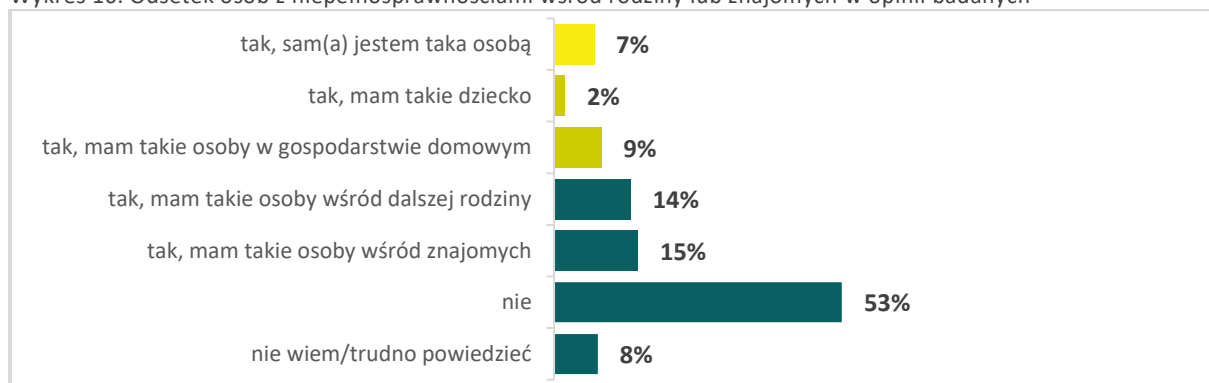
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu
- całodobowe stacjonarne ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

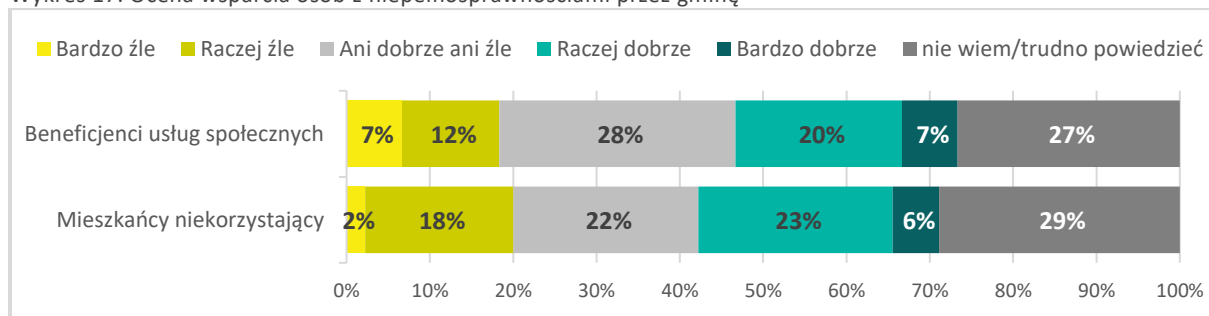
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki 7% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 2% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 9% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 15% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

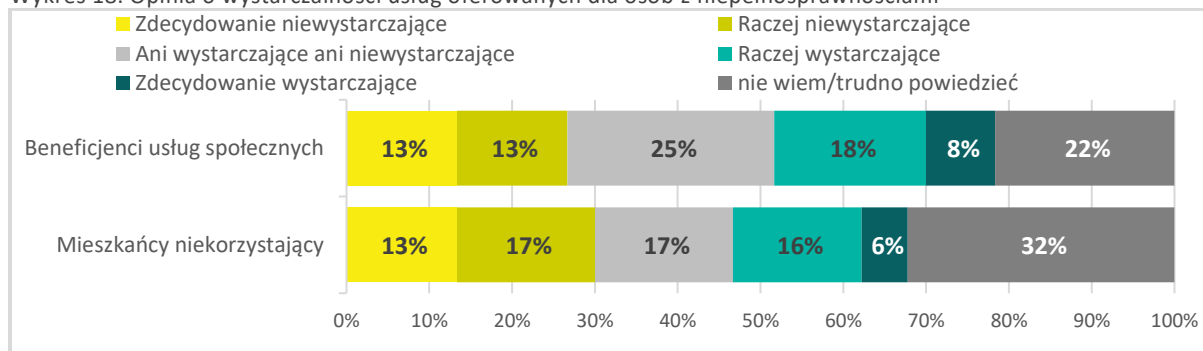

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nowy Dwór Mazowiecki dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (27% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

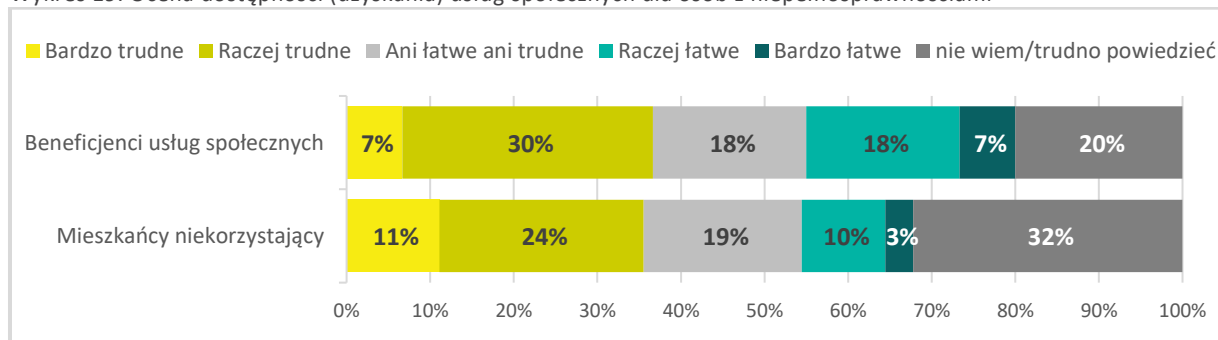
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (26% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

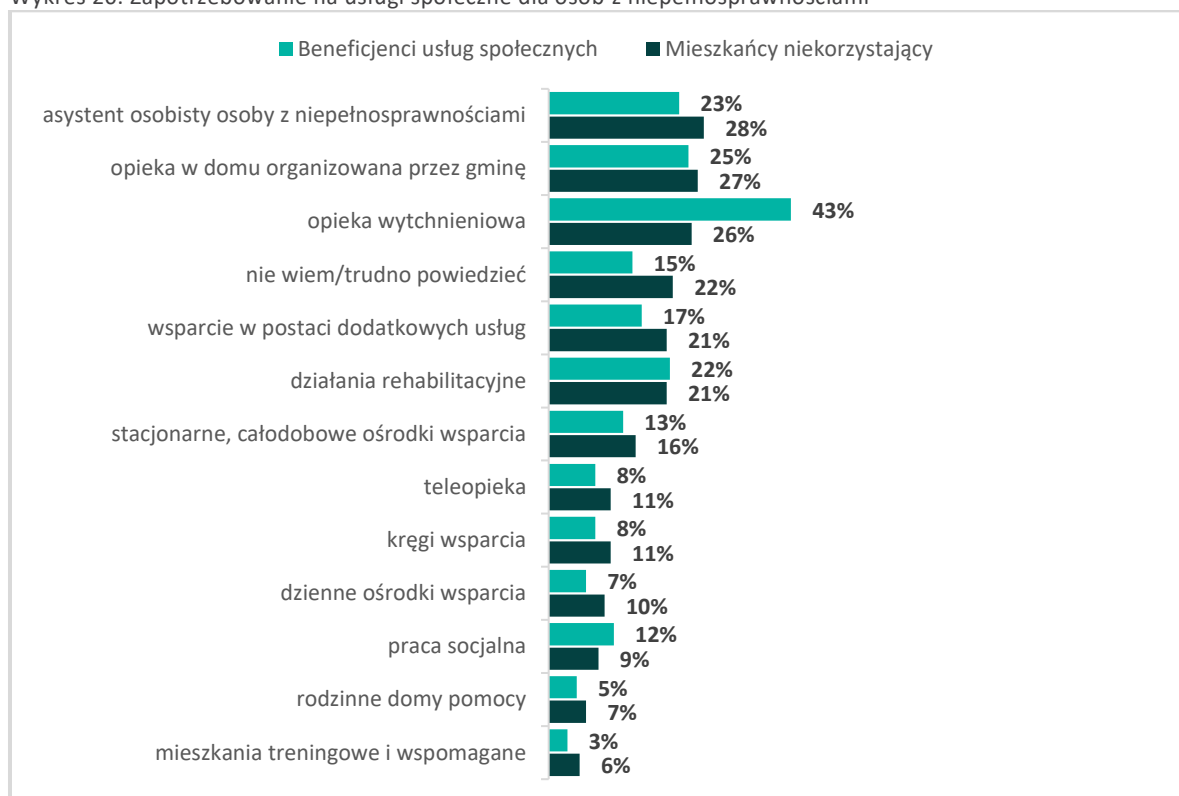
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

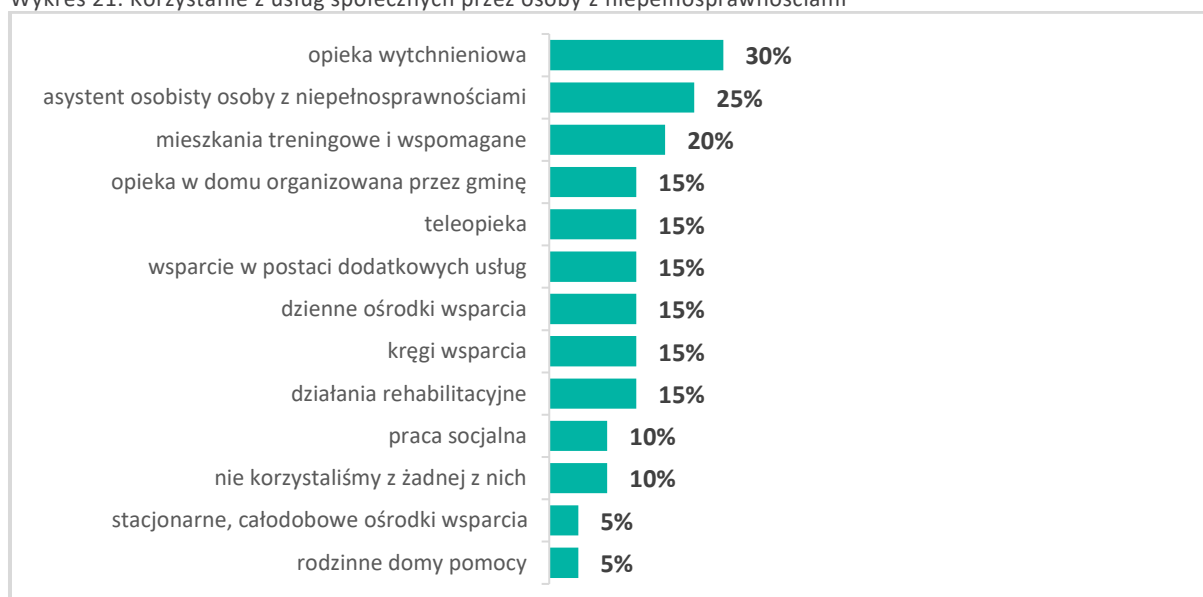

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

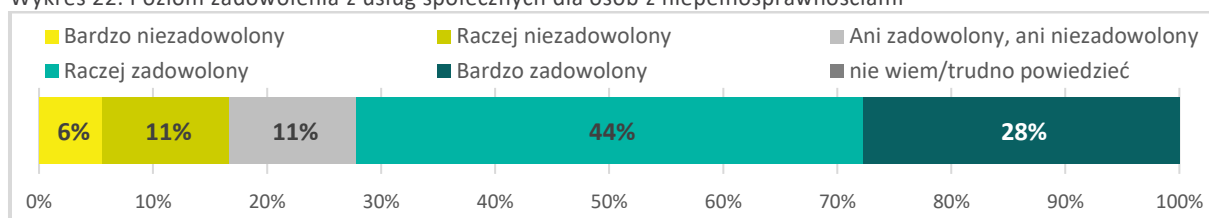

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.
- noclegowni, ogrzewalni
- schroniska dla osób bezdomnych
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Nowy Dwór Mazowiecki, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (72% zadowolonych do 17% niezadowolonych).

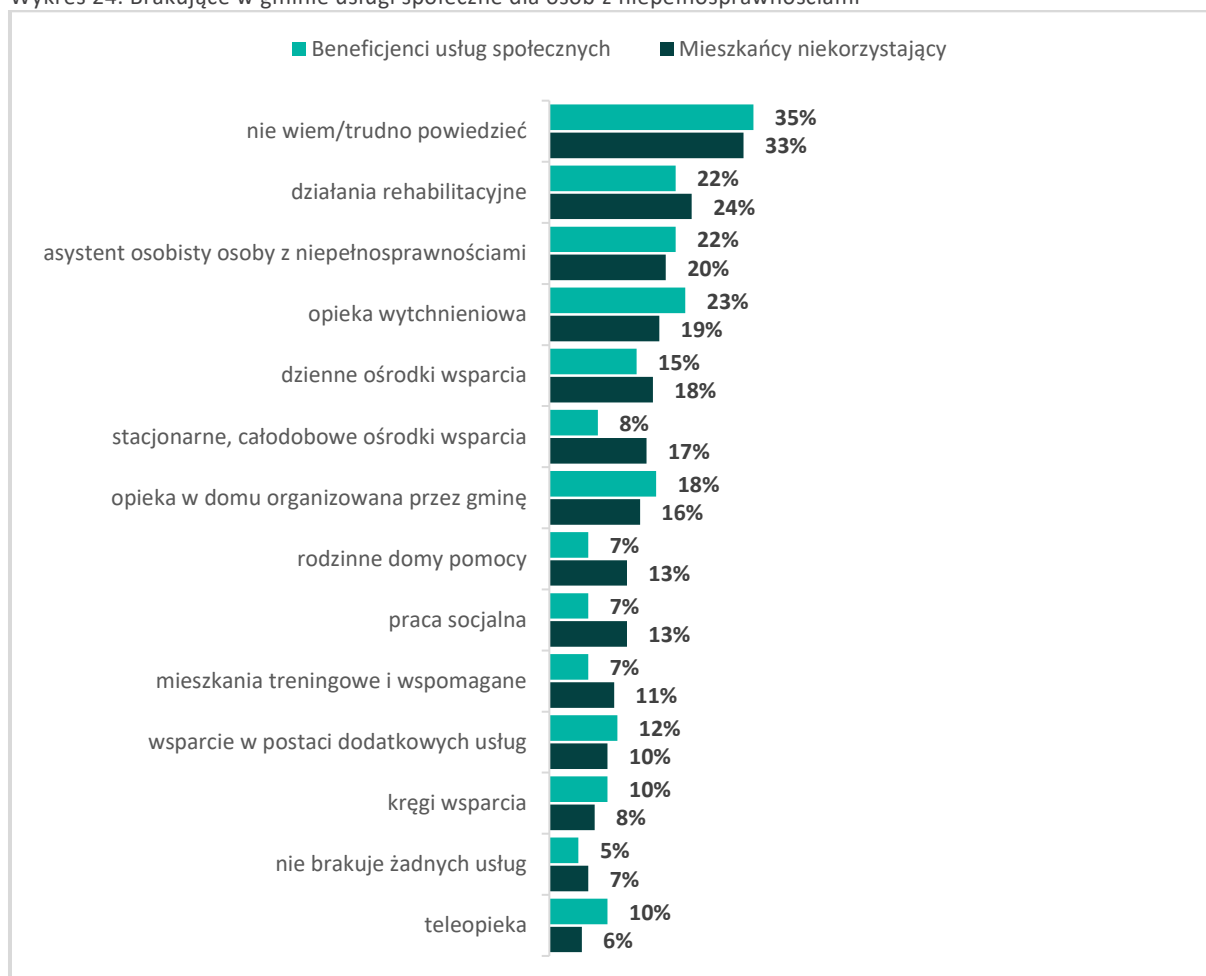
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie i na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (w obu przypadkach po 67% ankietowanych) oraz samodzielne radzenie sobie (50% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

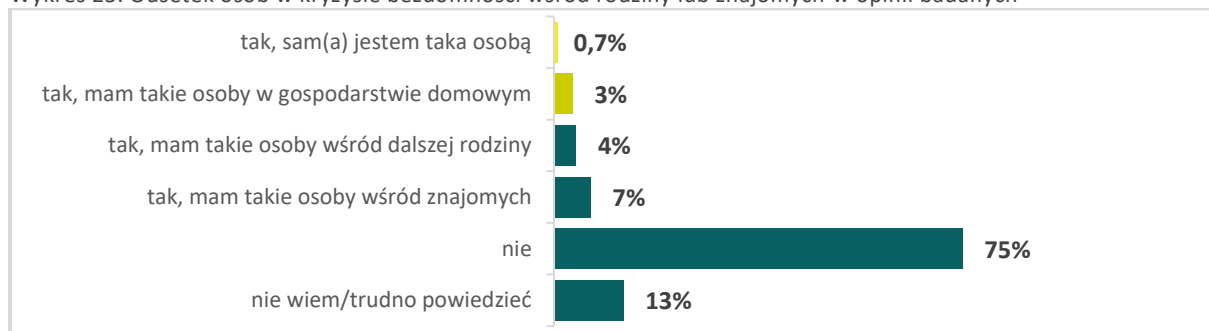
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne
- dzienne ośrodki wsparcia.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

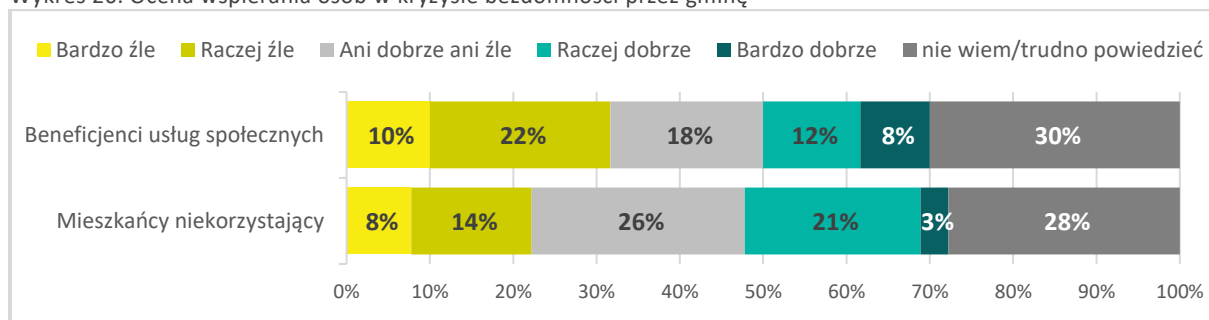
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki niespełna 0,7% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 3% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 4% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 7% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

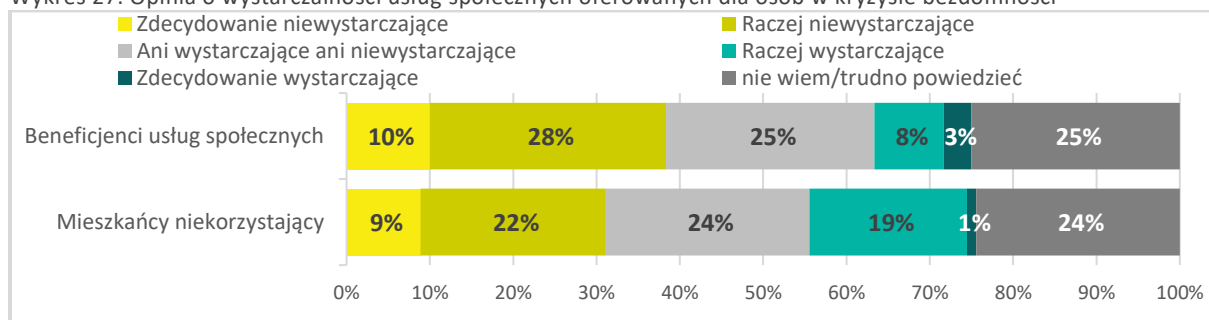
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców opinia na temat jakości wsparcia osób w kryzysie bezdomności przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że źle wspiera (32% ankietowanych) niż dobrze (20% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają przeciwnie zdanie (24% dobrze a 22% źle).

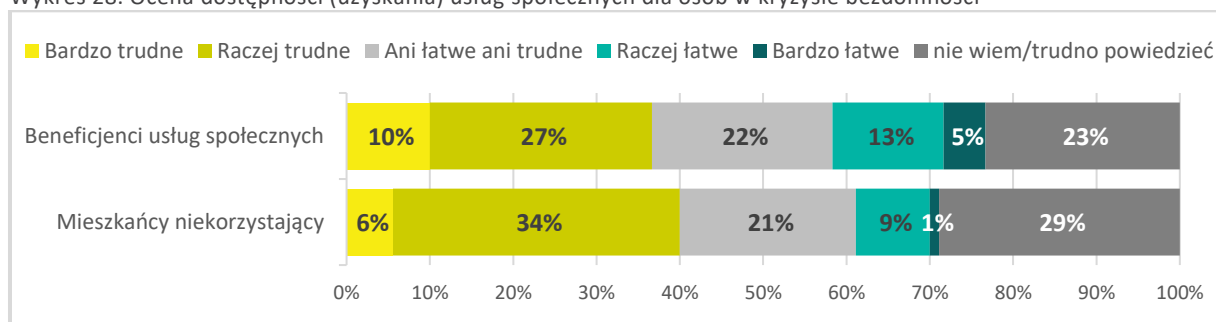
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki są niewystarczające (38% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

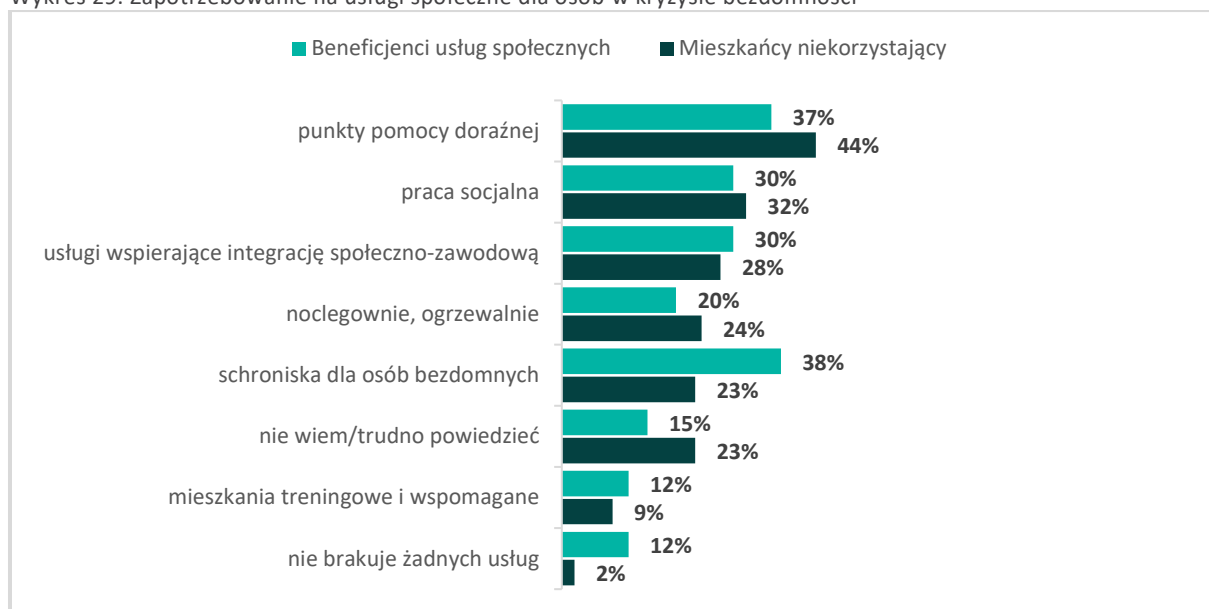
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

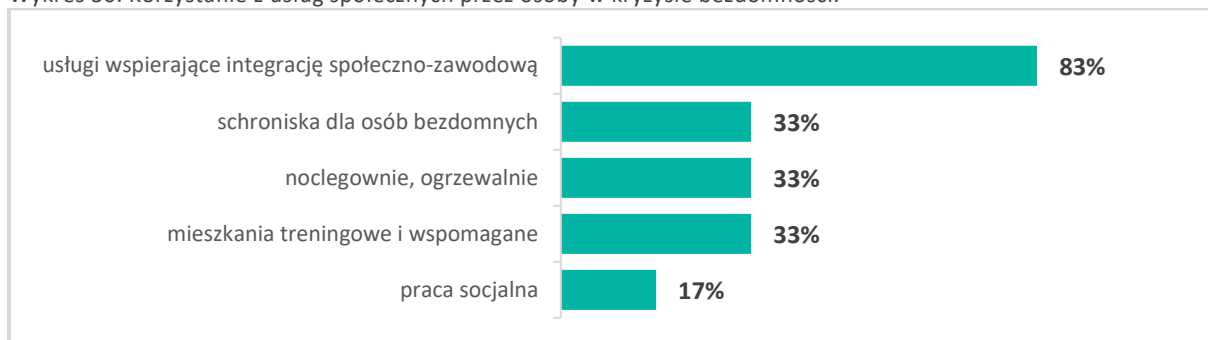

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

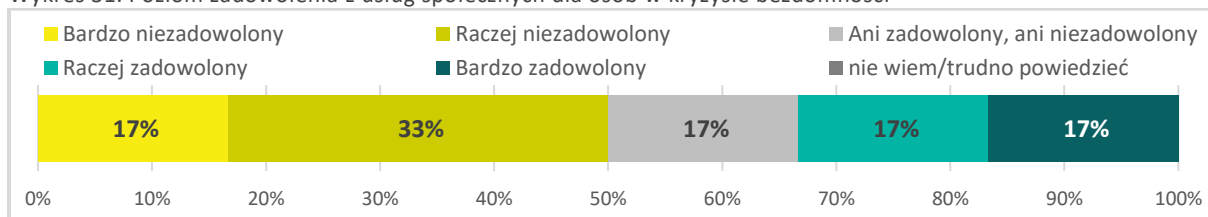

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- noclegowni, ogrzewalni
- schroniska dla osób bezdomnych
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

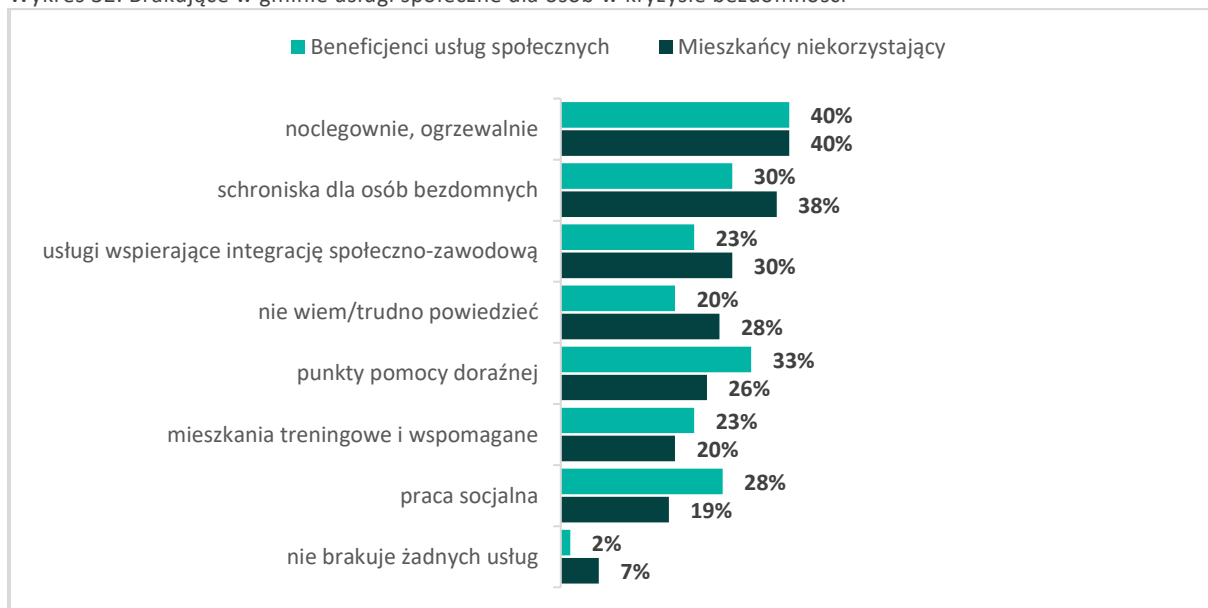
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyrazili opinię, że są z nich niezadowolone.

Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

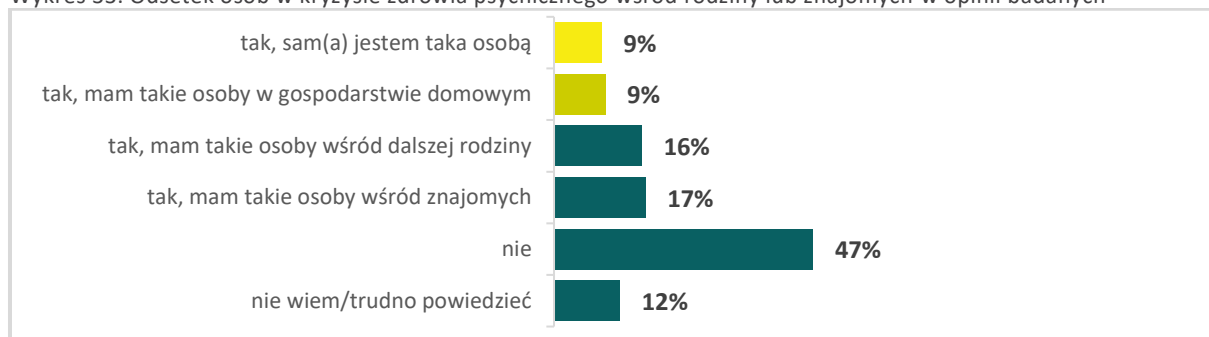
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

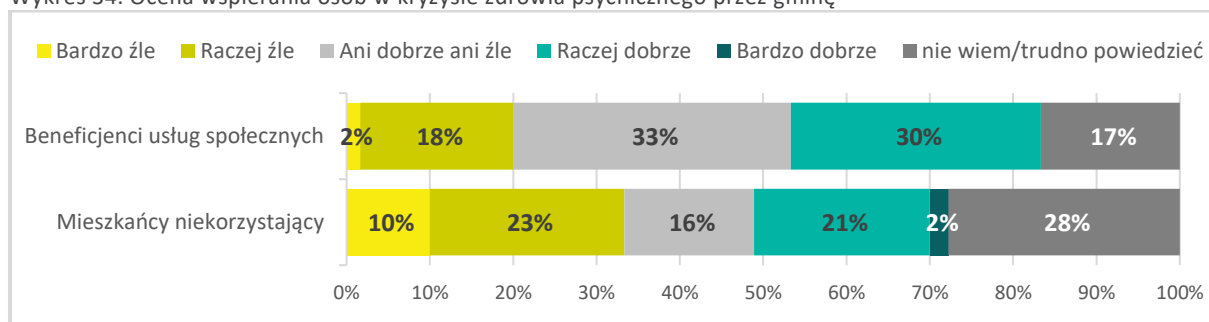
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 9% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 16% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 17% wśród znajomych.

Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

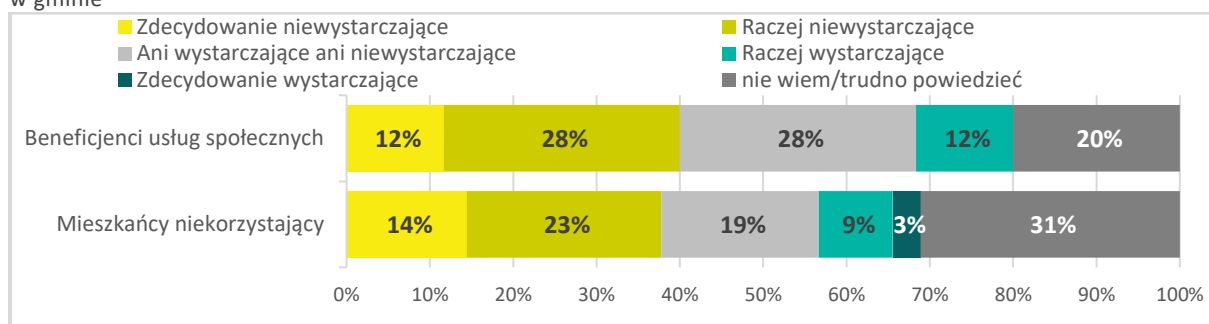

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o jakości wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że dobrze wspiera (30% ankietowanych) niż źle wspiera (20% ankietowanych), mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych są przeciwnego zdania (33% źle wspiera a 23% dobrze wspiera).

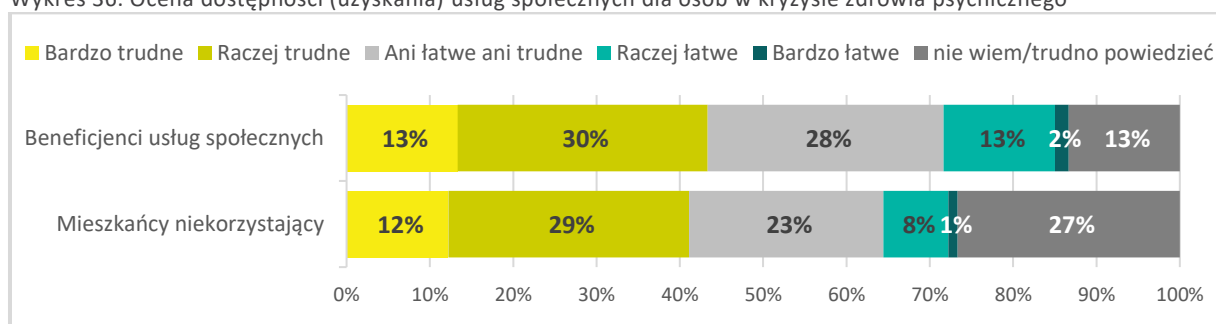
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

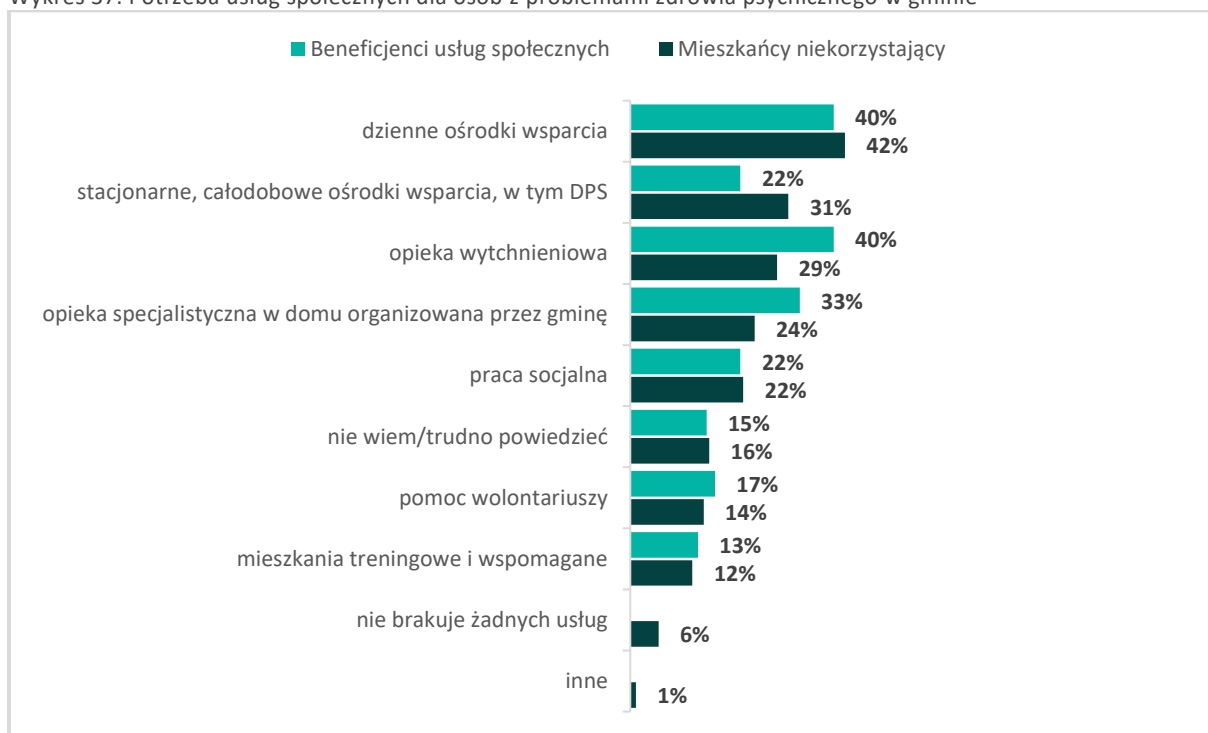
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest trudne (43% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia**
- **specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.**

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

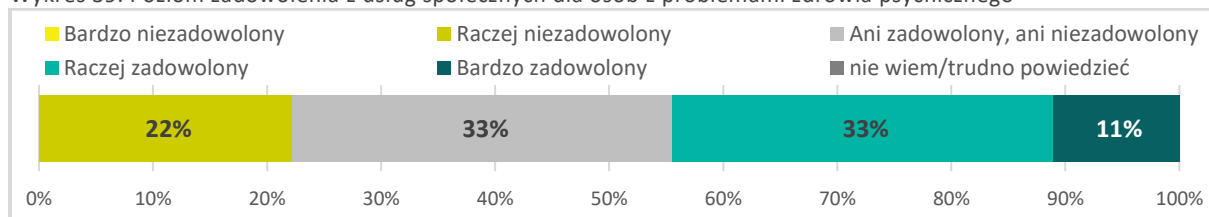

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

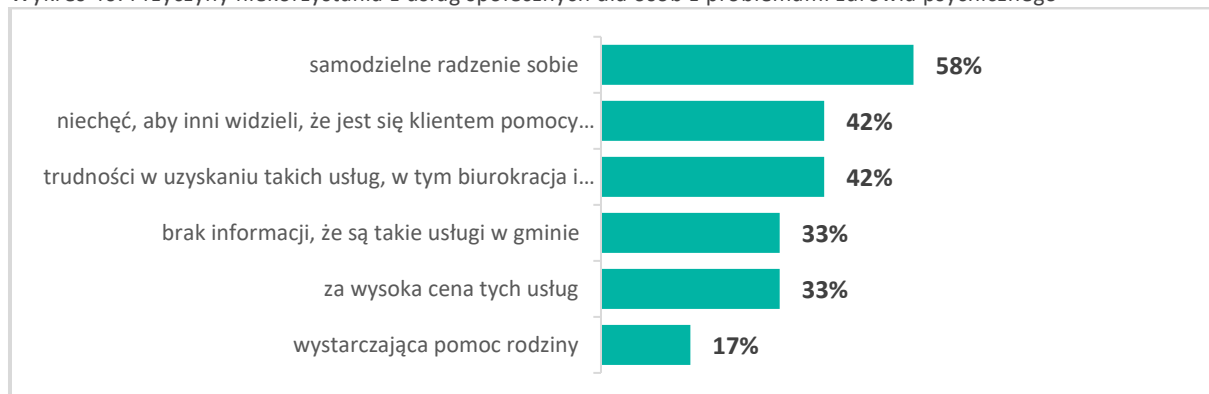
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (44% zadowolonych do 22% niezadowolonych).

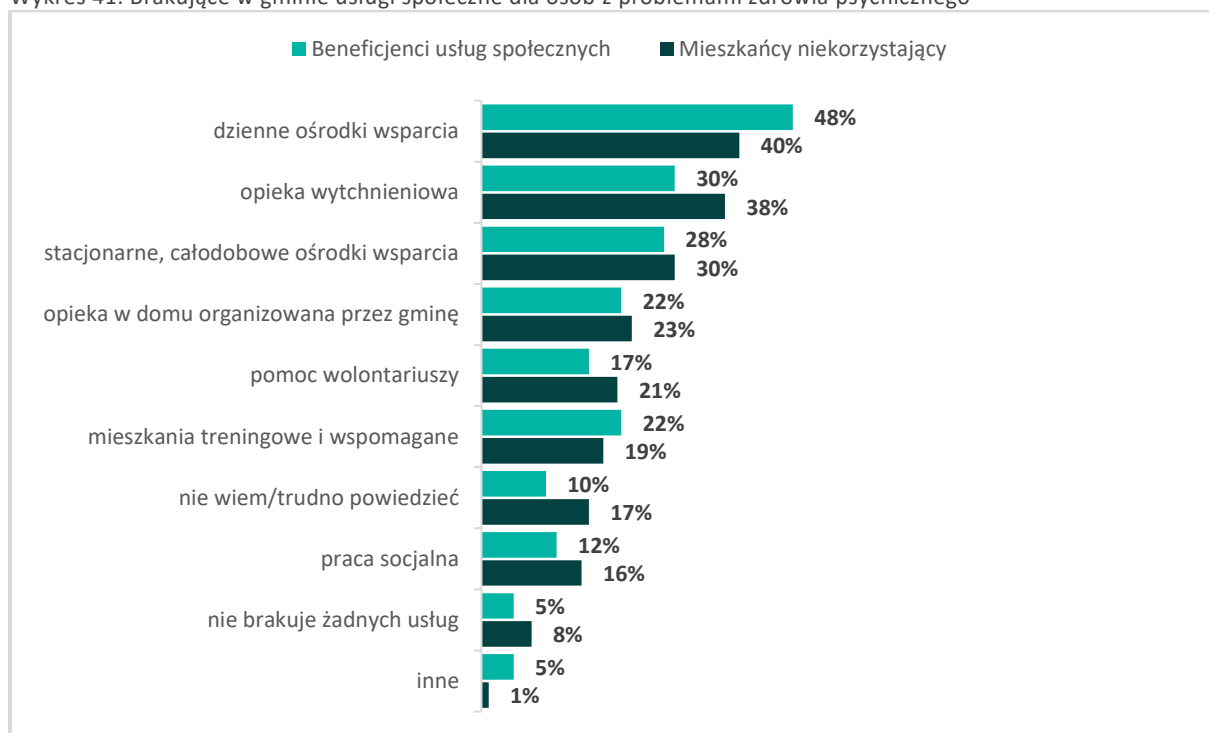
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (58% ankietowanych), niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (po 42% ankietowanych).

Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

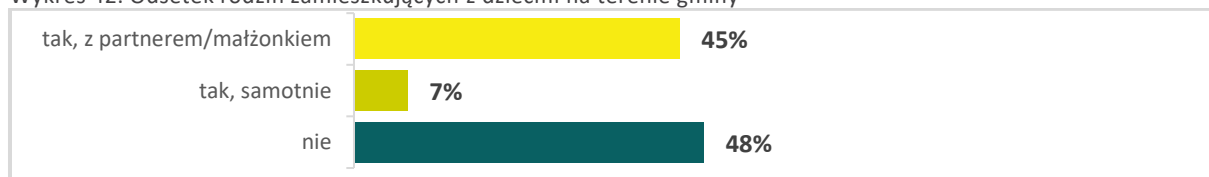
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

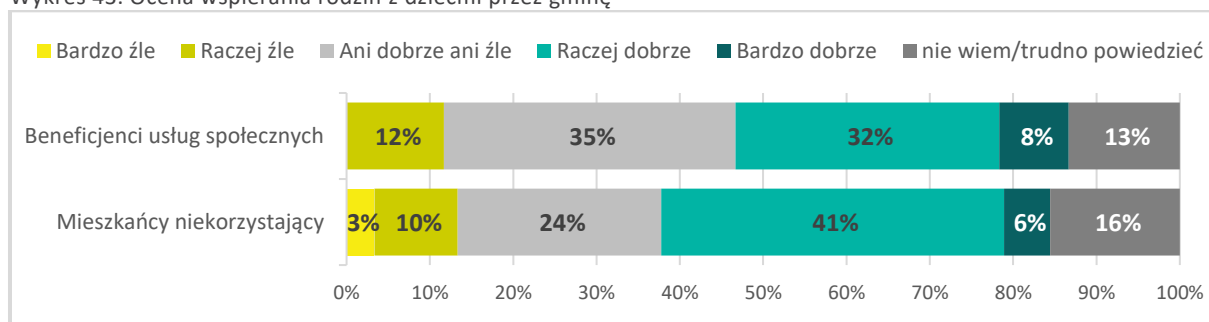
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki 45% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 7% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 48% nie posiada dzieci.

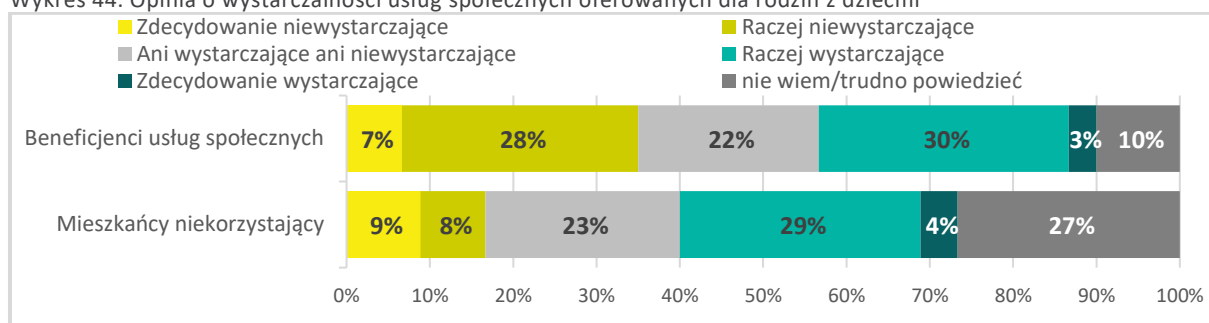
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Nowy Dwór Mazowiecki dobrze wspiera rodziny z dziećmi (40% beneficjenci usług społecznych, 47% niekorzystający z nich).

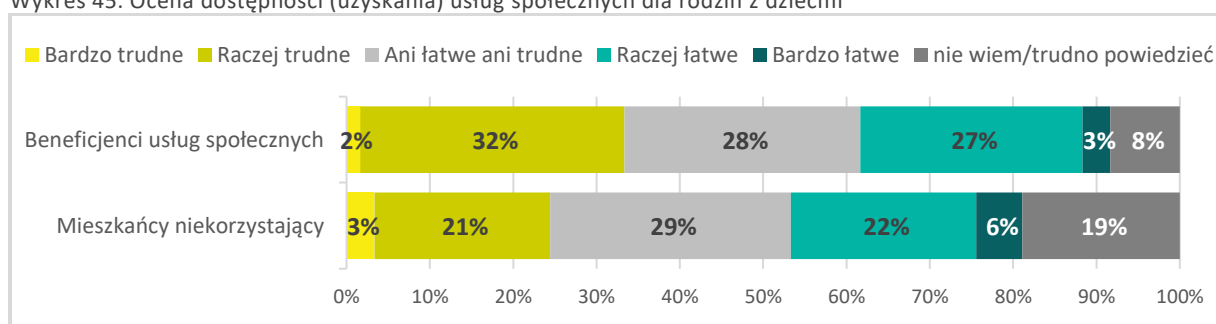
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o wystarczalności usług oferowanych przez gminę Nowy Dwór Mazowiecki rodzinom z dziećmi jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej uważają, że są niewystarczające (35% ankietowanych) niż wystarczające (33% ankietowanych) natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych są przeciwnego zdania (33% ankietowanych uważa, że są wystarczające, zaś 17% niewystarczające).

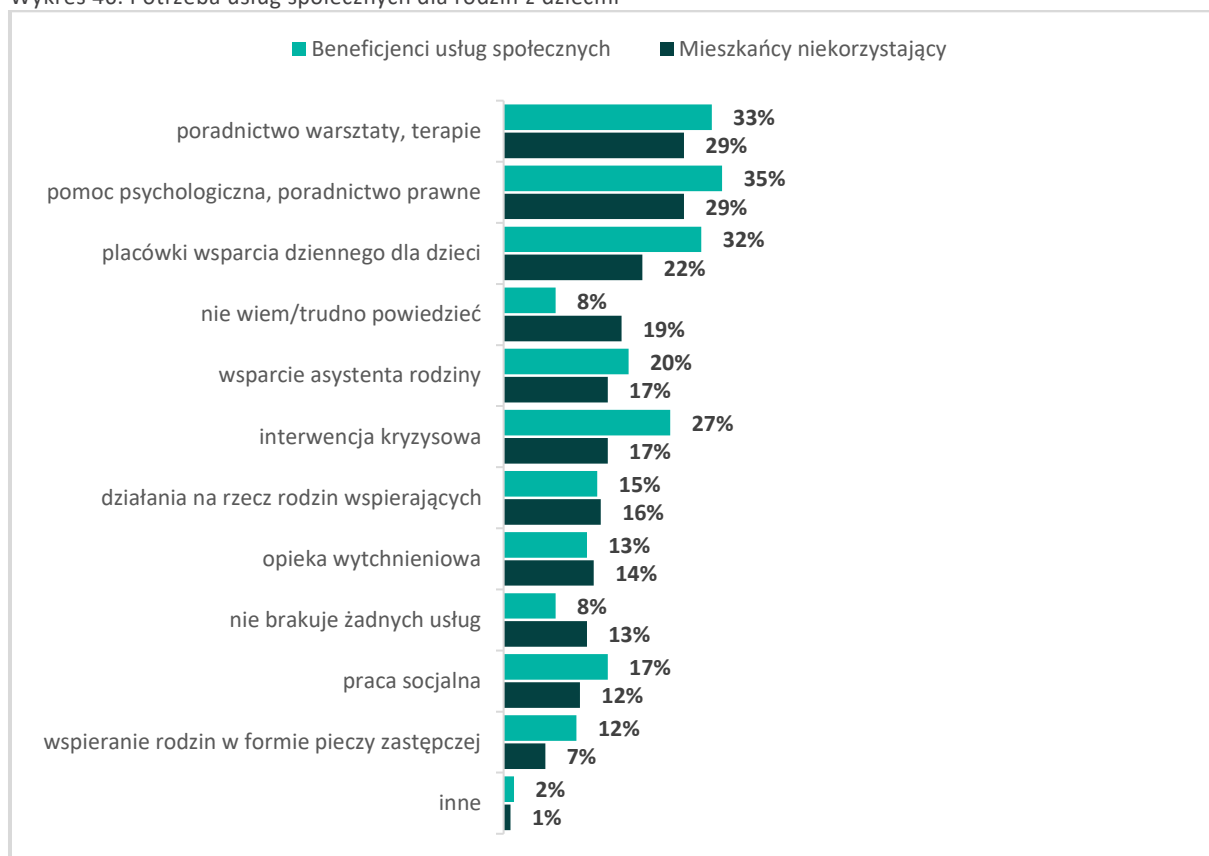
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia uczestników procesu badawczego na temat dostępności usług dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że są trudnodostępne (34% ankietowanych) niż łatwo dostępne (30% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający z takich usług częściej przyznają, że są łatwo dostępne (28% ankietowanych) niż trudno dostępne (24% ankietowanych).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

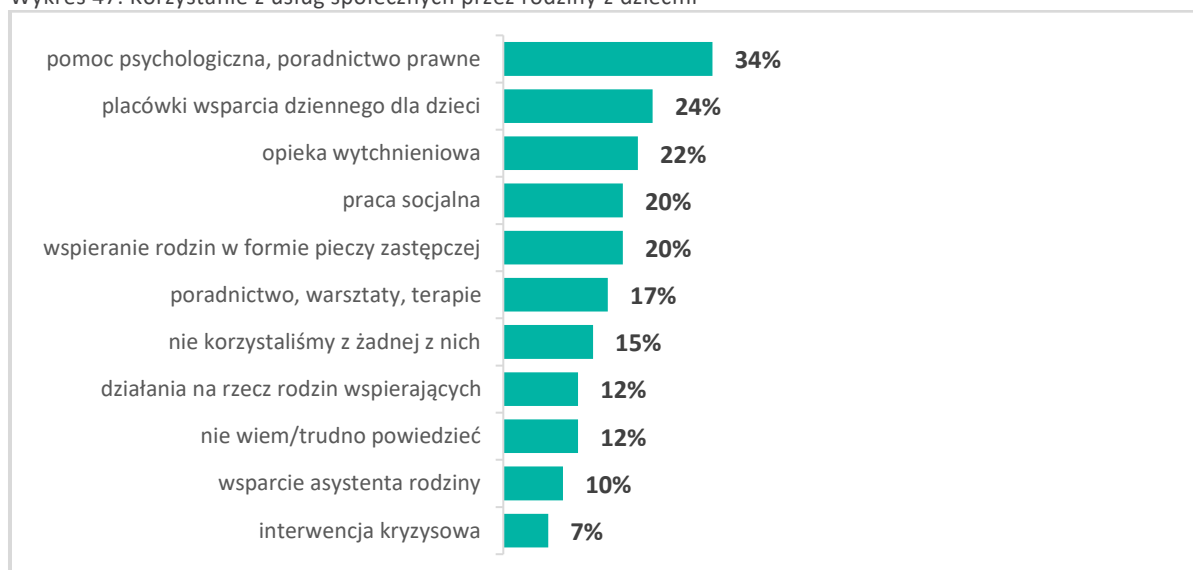

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

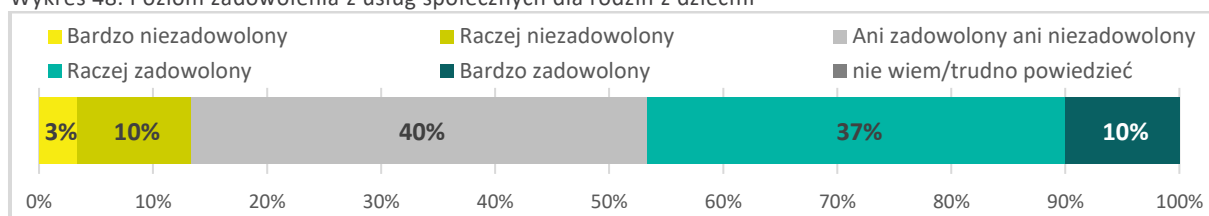

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

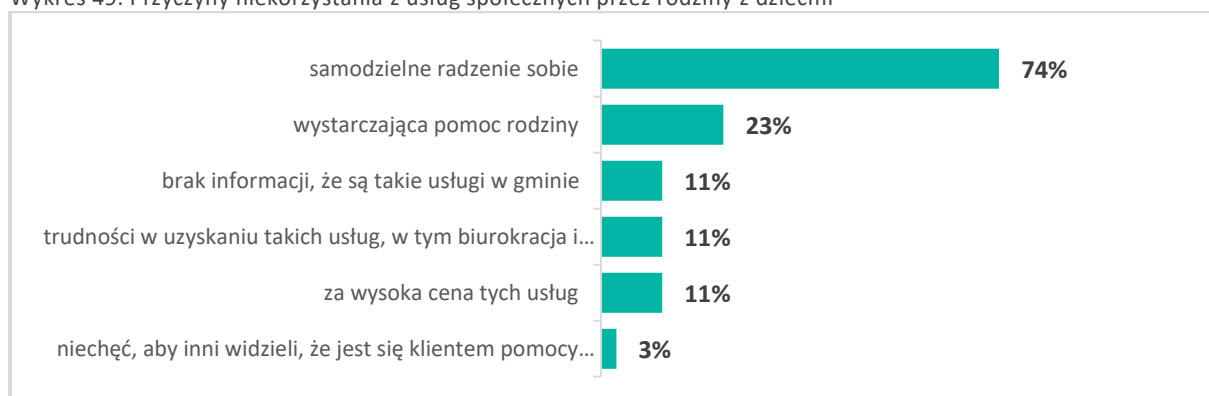
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziła swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (47% zadowolonych do 13% niezadowolonych).

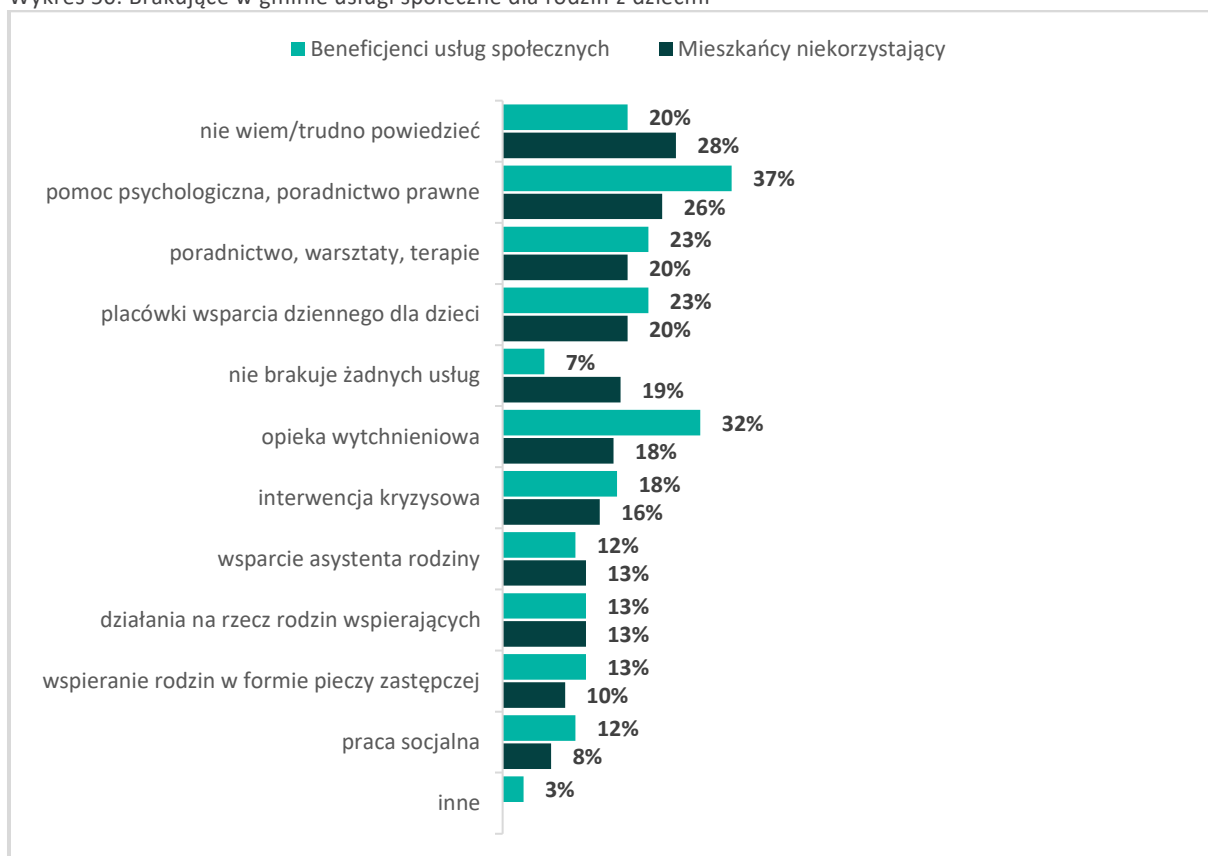
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (74% ankietowanych) oraz wystarczającą pomocą rodziny (23% badanych).

Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

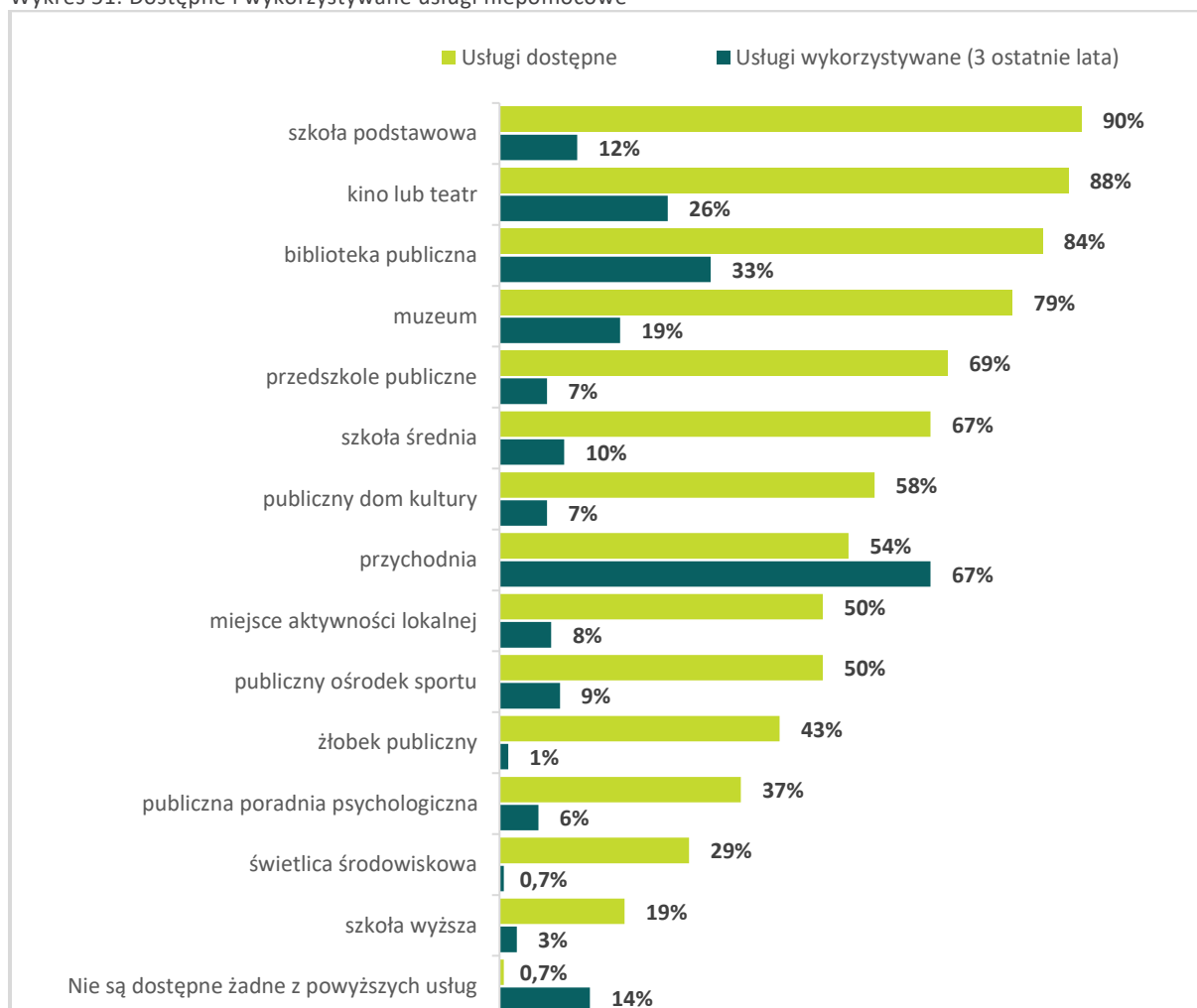
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

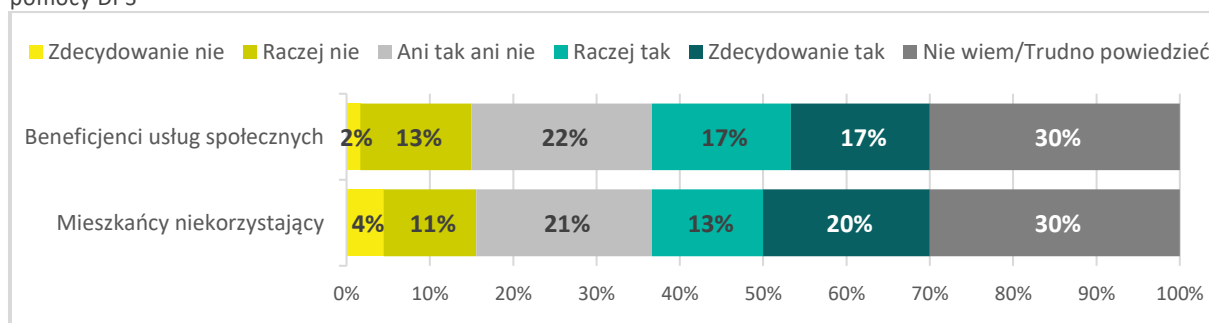
- szkoła podstawowa (90% ankietowanych)
- kino lub teatr (88% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (84% ankietowanych)
- muzeum (79% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (69% ankietowanych)
- szkoła średnia (67% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (58% ankietowanych)
- przychodnia (54% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (50% ankietowanych)
- miejsce aktywności lokalnej (50% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (67% badanych) oraz biblioteka (33% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

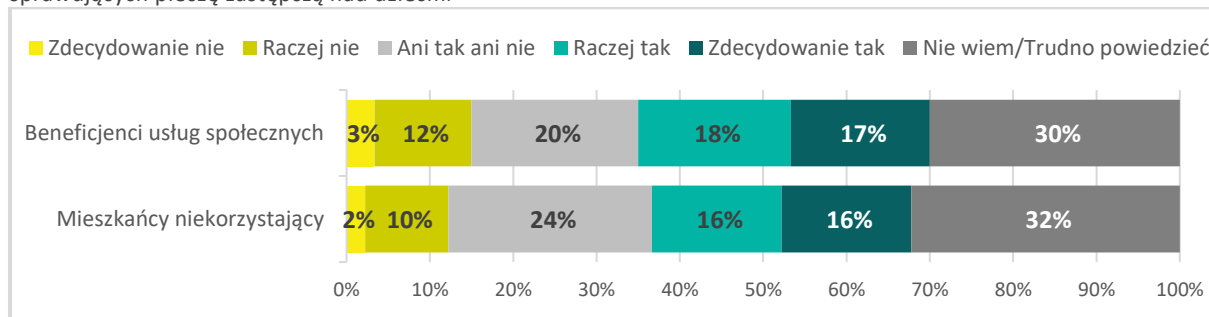
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (34% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

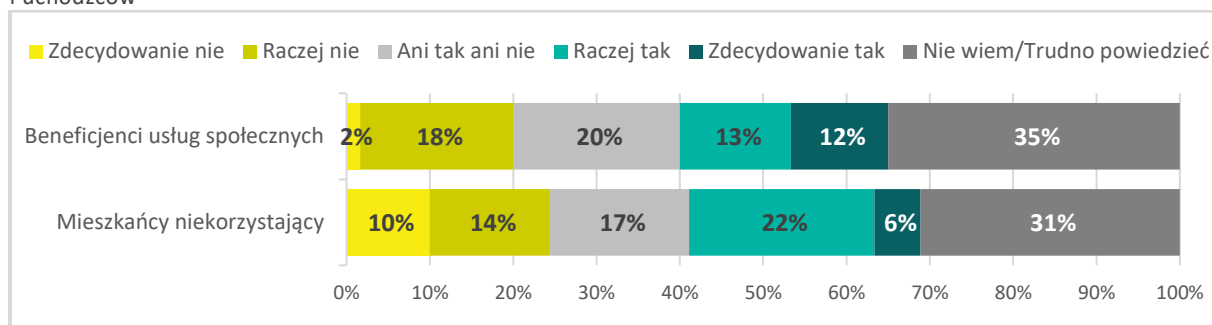
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (35% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki przeważa opinia, że instytucje powiatowe powinny się bardziej zaangażować w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców (25% beneficjenci usług społecznych, 28% mieszkańcy niekorzystający).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE NOWY DWÓR MAZOWIECKI

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

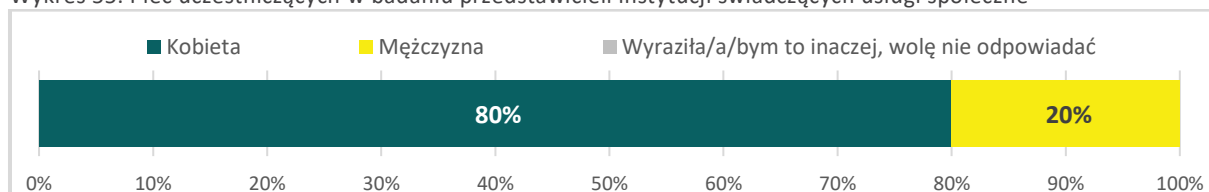
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). W **gminie Nowy Dwór Mazowiecki przeprowadzono 5 wywiadów z przedstawicielami** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Nowy Dwór Mazowiecki.

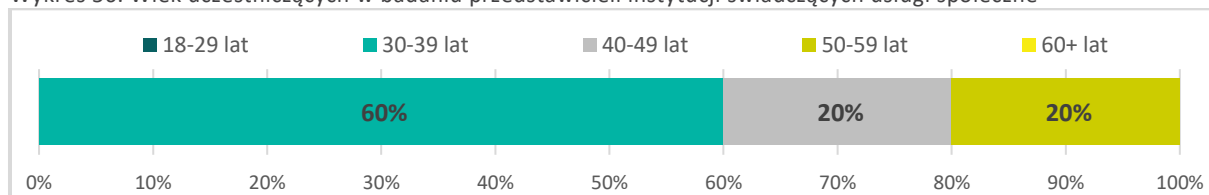
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 80% badanych).

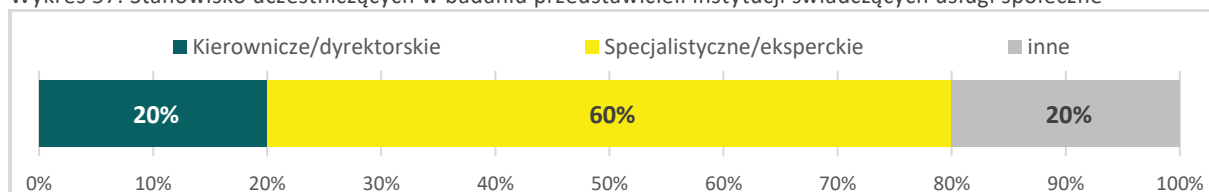
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których dominującą grupą ankietowanych były osoby z przedziału 30-39 lat (60% badanych).

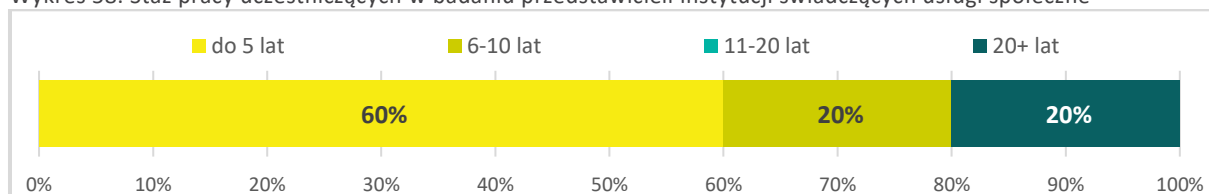
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli specjaliści/eksperti (60% ankietowanych).

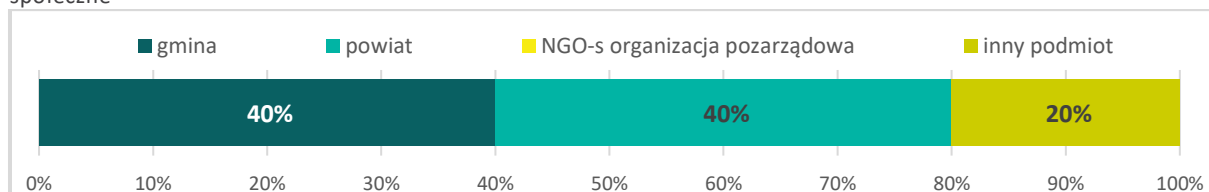
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni trzy grupy, wśród których dominującą była ta w przedziale do 5 lat (60% ankietowanych).

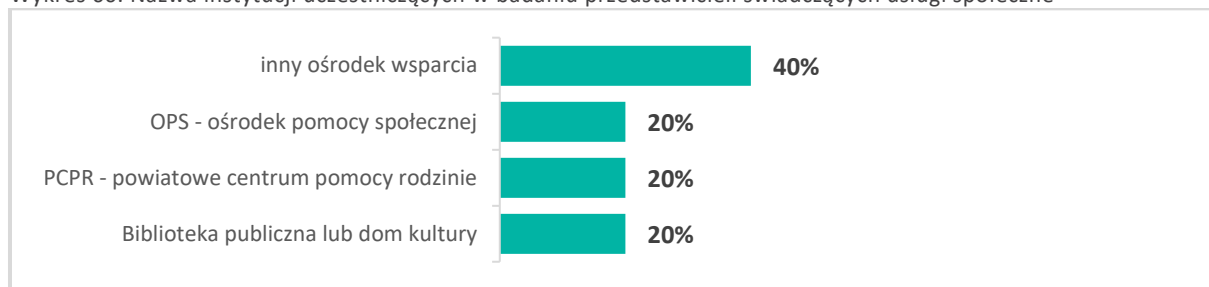
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane trzy podmioty: gmina, powiat oraz inny podmiot.

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

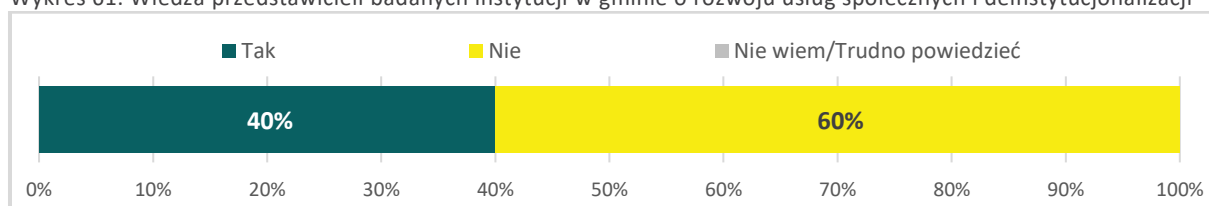
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane cztery podmioty: ośrodek pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, biblioteka publiczna lub dom kultury oraz dwa inne ośrodki wsparcia.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

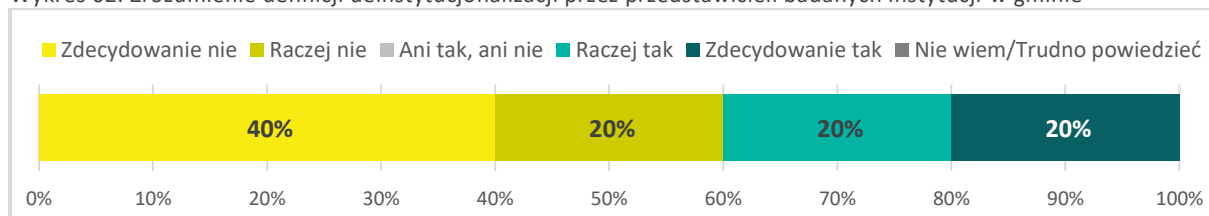
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Dwóch z pięciu przedstawicieli badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

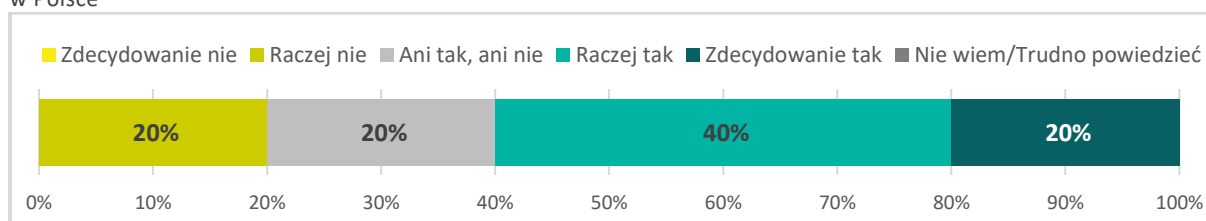
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymusza, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla dwóch z pięciu respondentów uczestniczących w badaniu.

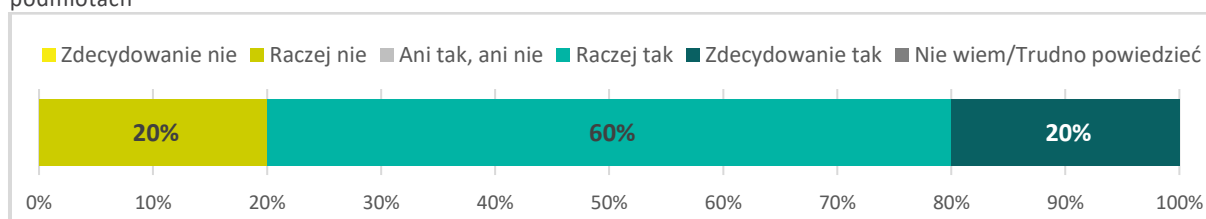
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

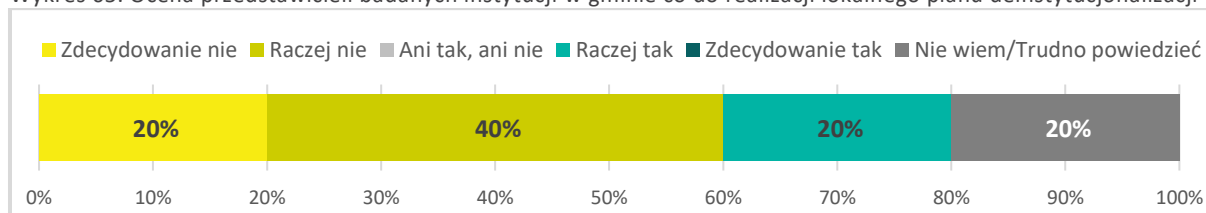
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Czterech z pięciu przedstawicieli instytucji przyznało, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

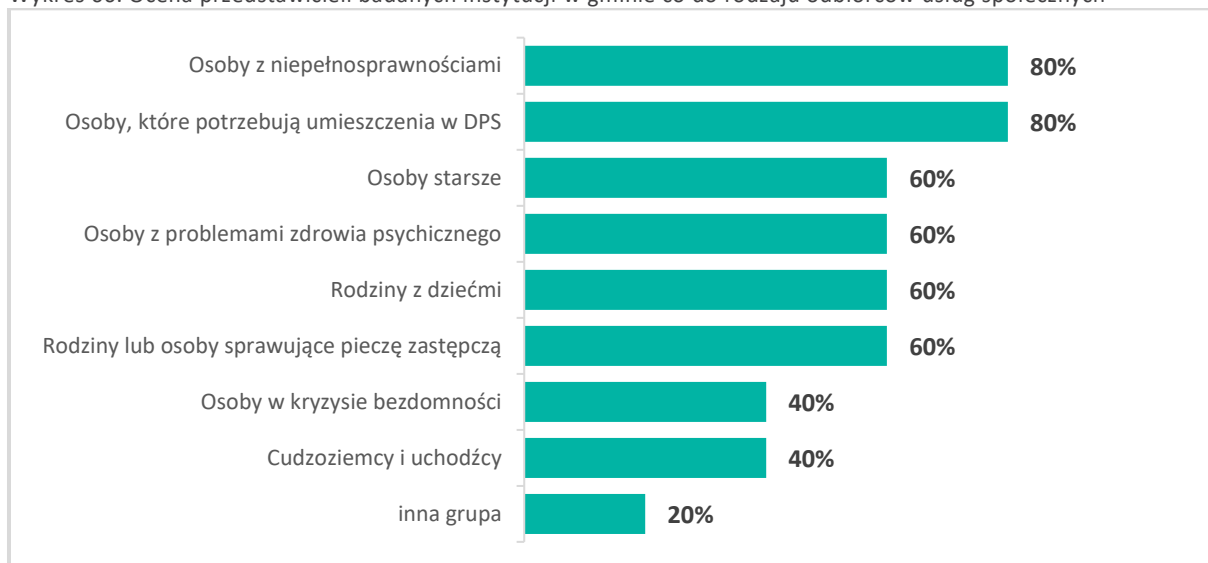
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W jednej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w opinii jej przedstawiciela jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

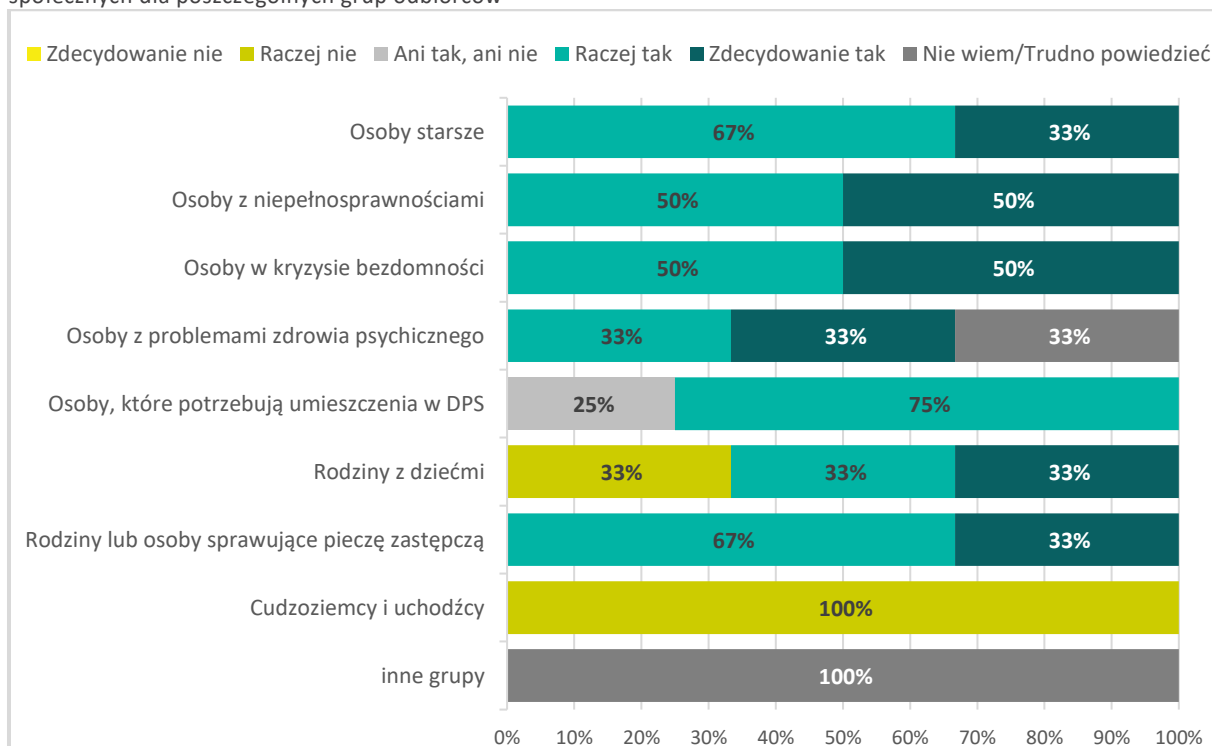
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby z niepełnosprawnościami, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS.

Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

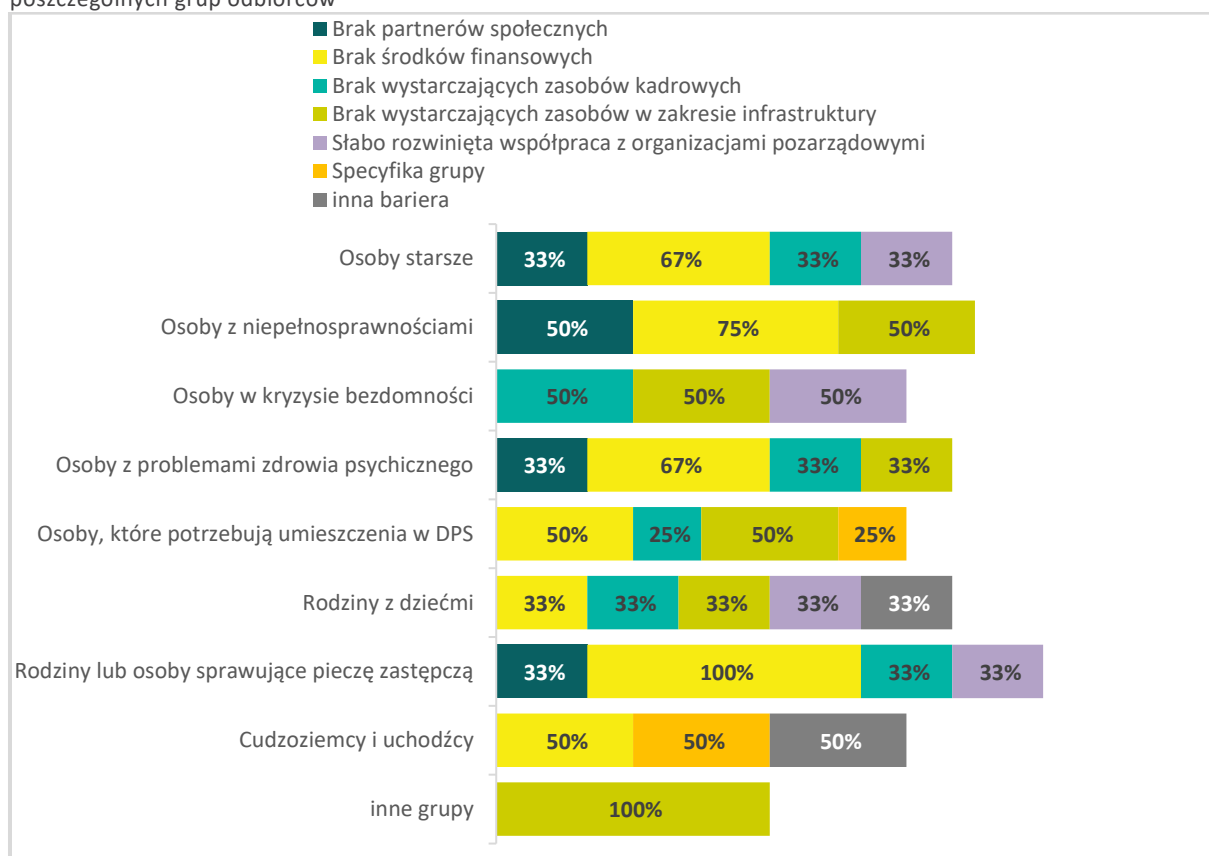

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie bezdomności, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

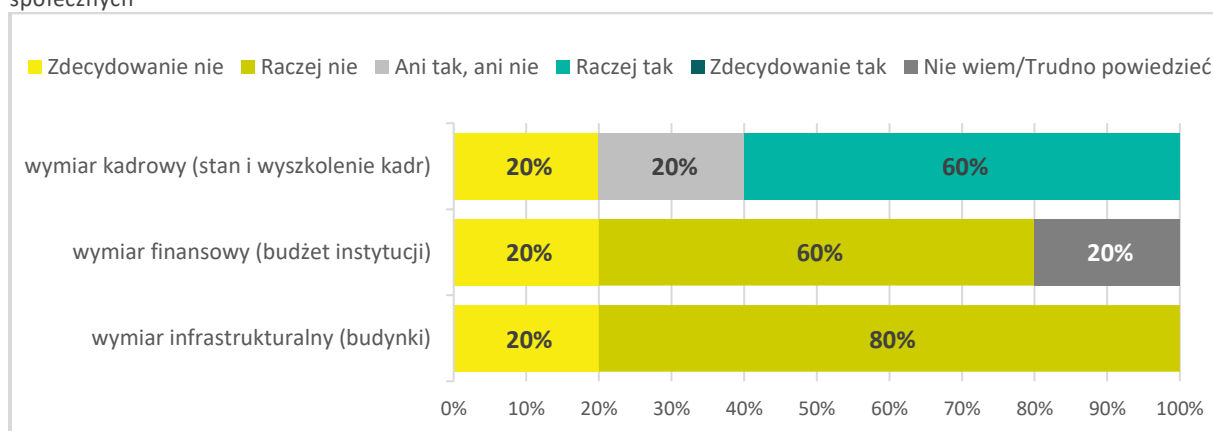
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Nowy Dwór Mazowiecki to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz specyfika grupy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

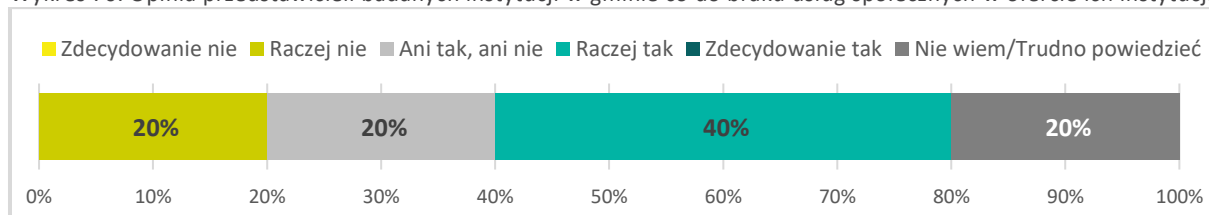
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) –raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – niegotowe

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

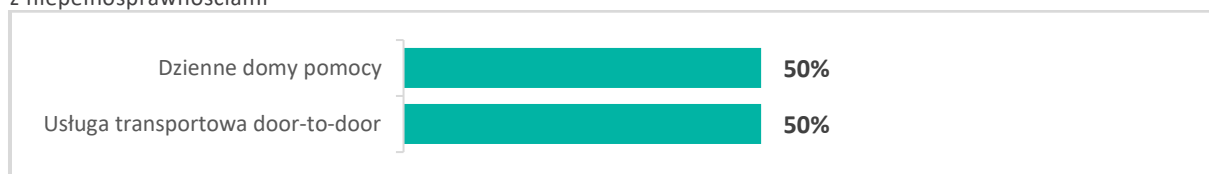
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 2 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, wolontariatu, rodzinnych domów pomocy, usługi transportowej door-to-door.

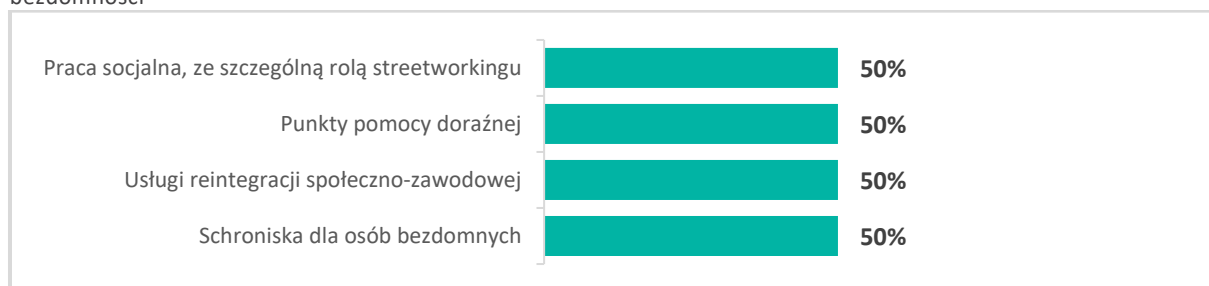
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 2 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: dziennych domów pomocy, usługi transportowej door-to-door.

Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 2 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: pracy socjalnej ze szczególną rolą streetworkingu, punktów pomocy doraźnej, usługi reintegracji społeczno-zawodowej, schroniska dla osób bezdomnych.

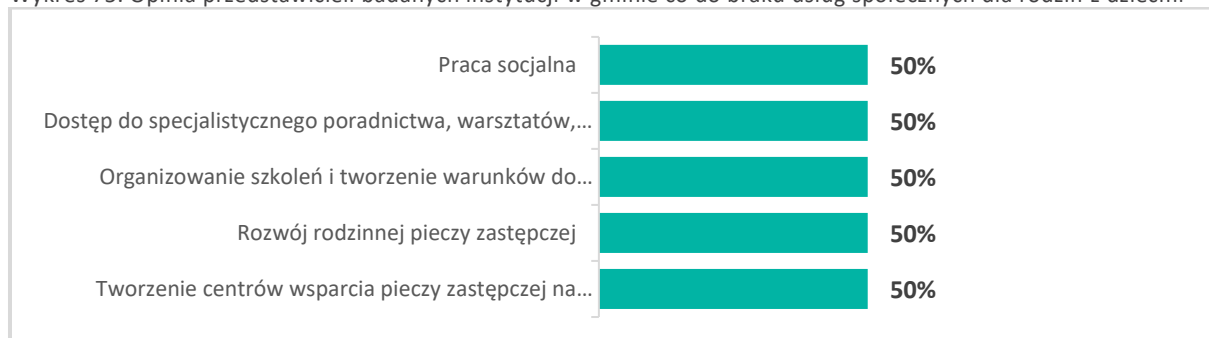
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 2 z 3 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: opieki wytchnieniowej, wolontariatu oraz dziennych domów pomocy.

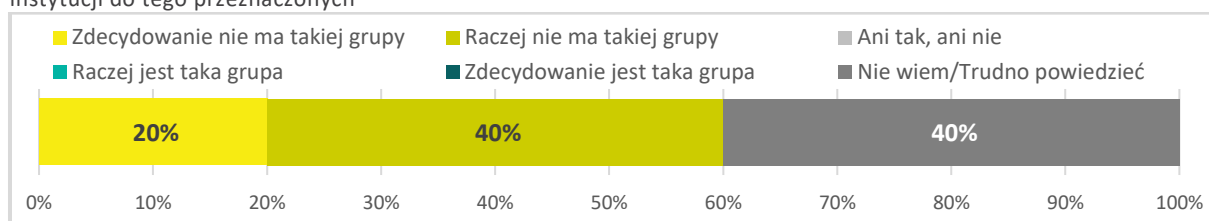
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 2 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób rodzin z dziećmi w postaci: pracy socjalnej, dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii innych działań wzmacniających rodzinę i podnoszących kompetencje rodzicielskie, organizowania szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających (zawierania umów), rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, tworzenia centrów wsparcia pieczy zastępczej.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

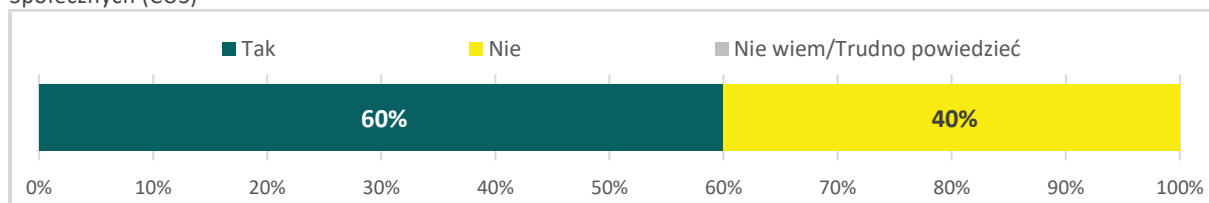
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki.

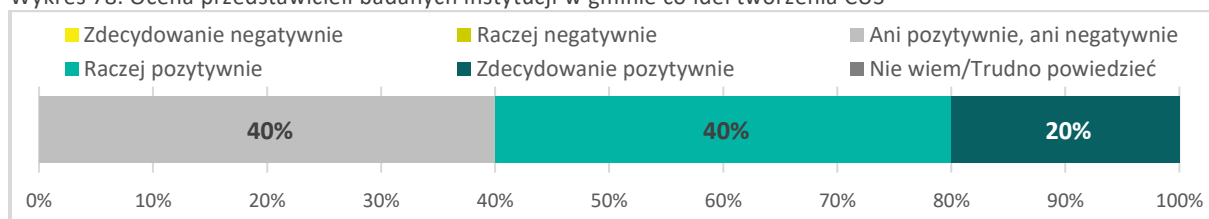
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji w gminie Nowy Dwór Mazowiecki słyszało o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

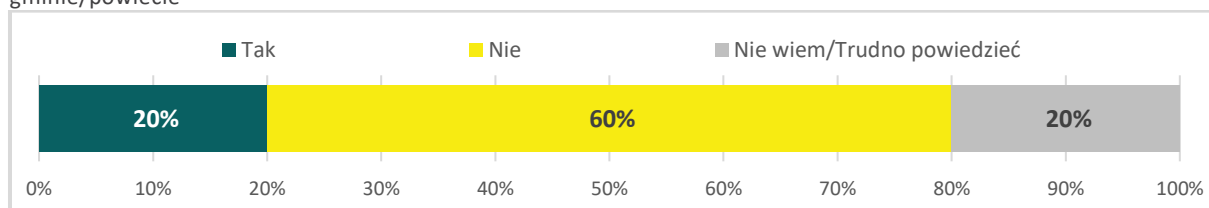
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji pozytywnie ocenia ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Nowy Dwór Mazowiecki.

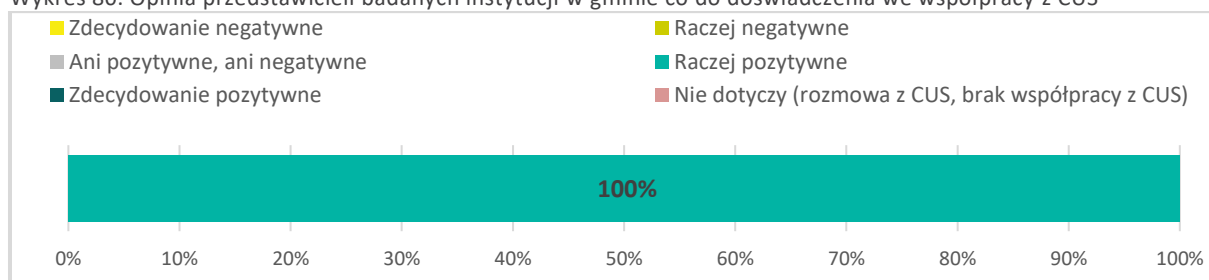
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z pięciu przedstawicieli instytucji przyznał, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS

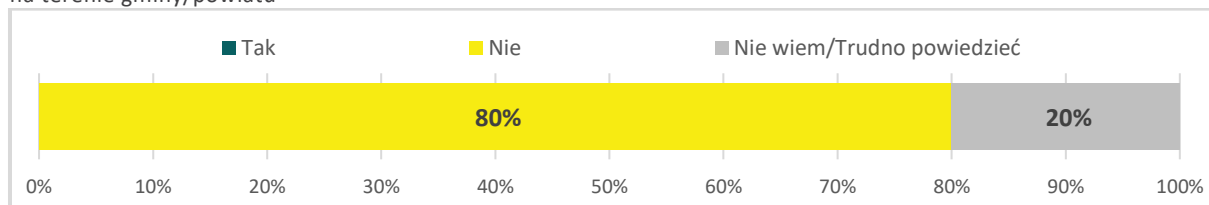
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z pięciu przedstawicieli badanych instytucji w gminie ocenił doświadczenia we współpracy z CUS pozytywnie.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki.

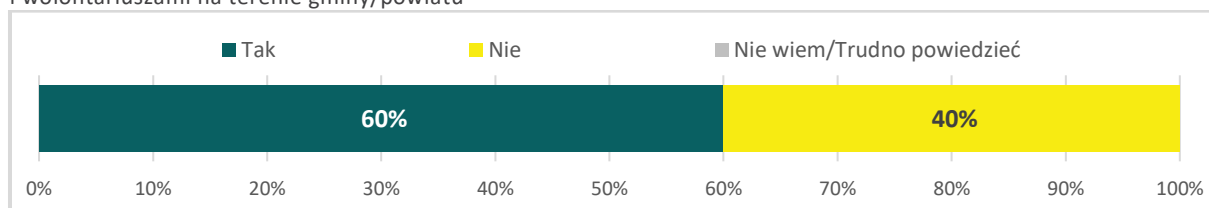
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji nie przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

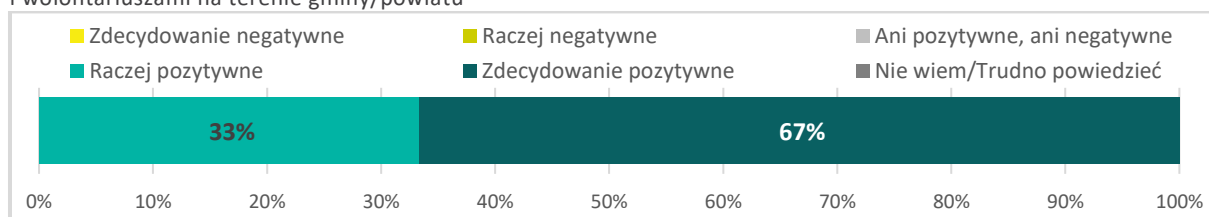
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Trzech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji, deklaruje doświadczenie we współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

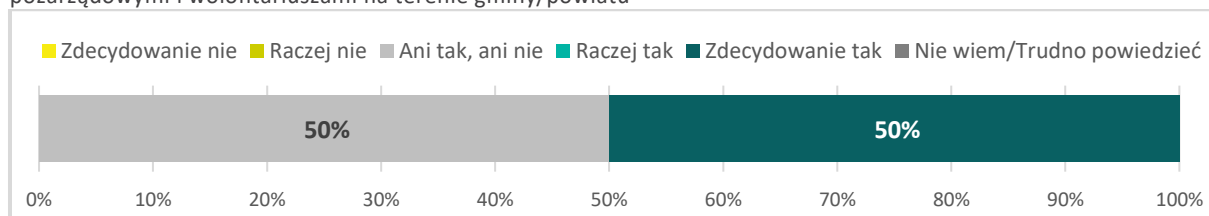
Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

Wykres 84. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 r.	17
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 r.	18
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 r.	18
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki.....	19
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki	19
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki.....	19
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki	20
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku	21
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	21
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Nowy Dwór Mazowiecki w 2023 roku	22

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	27
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	27
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	27
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	27
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	28
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	28
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	28
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	29
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	29
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	29
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	30
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	30
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	31
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	31
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	31
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	32
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	32
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	34
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	35
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	35
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	36
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	37
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	37
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	39
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	39
Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	39
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	40
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	40

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	41
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie	42
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	43
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	44
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	44
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	45
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	46
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	46
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	47
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	47
Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	48
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	49
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	50
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	50
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	51
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	52
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	53
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	54
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	54
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	55
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	55

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	55
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	56
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	56
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	57
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	57
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	58
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych	58
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	58
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	59
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	59
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	59
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	60
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	60
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	60
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	61
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.....	61
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	61
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	62
Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	62
Wykres 84. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	62